

SAVJETI MLADIH

#KAKODALJE?

Izveštaj istraživanja iskustava i potreba savjeta mladih i predstavnika i predstavnica jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Savjeti mladih – kako dalje?

Izveštaj istraživanja iskustava i potreba savjeta mladih i predstavnika i predstavnica jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rijeka, svibanj 2023. godine

Impressum

Članovi i članice radne skupine izrade nacrtu i instrumenata istraživanja:

- Goran Biličić, Info zona;
- Maša Cek, Udruga „Delta“;
- Ante Galić, Grad Šibenik;
- Lucija Kero, Grad Rijeka;
- Antonia Kuzmanić, Info zona;
- Saša Milaković, Savjet mladih Grada Osijeka;
- Leo Staković, Savjet mladih Grada Karlovca / Mreža mladih Hrvatske;
- Sara Sušanj, Udruga „Delta“;
- Mario Žuliček, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj.

Izvještaj sastavile: Maša Cek i Sara Sušanj, Udruga „Delta“

Lektura i grafički dizajn: Sara Sušanj

Sadržaj istraživačko izvještaja isključiva je odgovornost Info zone i partnera.

Istraživanje je provedeno u sklopu projekta „Savjeti mladih – kako dalje?“ u sklopu projekta „Savjeti mladih – kako dalje?“ usmjerenog na jačanje zagovaračke pozicije organizacija civilnog društva i osnaživanje smislene participacije mladih u savjetodavnim tijelima na lokalnoj i regionalnoj razini. Projekt u partnerstvu provode norveška Općina Lindesnes, Udruga „Delta“, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj te Info zona kao nositelj projekta. Provedba projekta podržana je s 75.000,00 € financijske podrške kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru financijske darovnice Europskog gospodarskog prostora.

Sadržaj

Cilj istraživanja.....	5
Metoda istraživanja.....	5
ANALIZA PROGRAMA RADA SAVJETA MLADIH	7
ANALIZA UPITNIKA	12
Ispitanici i ispitanice.....	12
Ispitanici i ispitanice: značajke.....	13
Sudjelovanje mladih u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima	17
Infrastruktura javne uprave za podršku radu savjeta mladih	20
Podrška JLP(R)S-ova za rad savjeta mladih.....	21
Poznavanje djelokruga rada savjeta mladih i poštivanje zakonskih odredbi.....	22
Praćenje potreba mladih	29
Politike za mlade.....	30
Potrebe članova i članica savjeta mladih i predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova.....	31
Prepreke osnivanja savjeta mladih i kako na njih odgovoriti.....	34
FOKUSNE GRUPE	35
Smatra li se savjet mladih ozbiljnim (tijelom)?.....	36
Koje su glavne prepreke i izazovi u radu savjeta mladih?	37
Kakva vrsta podrške je potrebna članovima i članicama savjeta mladih da rade bolje?	39
ZAKLJUČCI ISTRAŽIVANJA	41
PRILOZI	46
<i>Quo vadis, savjeti mladih?</i> – upitnik za članove i članice savjeta mladih	46
<i>Savjeti mladih – kako dalje?</i> – upitnik za predstavnike i predstavnice JLP(R)S-ova.....	53

Cilj istraživanja

Svrha istraživanja je prikupljanje relevantnih podataka za uvid u način i kvalitetu provedbe Zakona o savjetima mladih (NN 41/14).

Opći cilj istraživanja jest analiza stanja, kao i mapiranje potreba i iskustava predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova i članova i članica savjeta mladih u Hrvatskoj.

Sukladno cilju, temeljno istraživačko pitanje glasi: „*Kakva je kvaliteta rada i koje su potrebe za podizanje kvalitete rada savjeta mladih u Hrvatskoj?*“

Sukladno općem cilju istraživanja i temeljnom istraživačkom pitanju, postavljena su sljedeća specifična istraživačka pitanja:

- I. *Ispunjavaju li savjeti mladih ulogu propisanu Zakonom o savjetima mladih?*
- II. *Pružaju li JLP(R)S-ovi savjetima mladih preduvjete za ispunjavanje njihove uloge?*
- III. *Koje su potrebe predstavnika i predstavnica savjeta mladih i JLP(R)S-ova preduvjet za povećanje kvalitete rada savjeta mladih?*
- IV. *Koje su prepreke osnivanja savjeta mladih i kako na njih odgovoriti?*

Sukladno specifičnim istraživačkim pitanjima, identificirani su sljedeći predmeti istraživanja:

- A. Programi rada savjeta mladih;
- B. Iskustva i potrebe predstavnika i predstavnica savjeta mladih, bivših članova i članica savjeta mladih;
- C. Iskustva i potrebe predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova: predstavnici i predstavnice onih JLP(R)S-ova koji imaju i onih koji nemaju konstituiran savjet mladih.

Metoda istraživanja

Istraživanje je bilo primijenjeno, budući da su se prema rezultatima i zaključcima istraživanja oblikovani pozicijski dokument te *Smjernice i preporuke za osiguravanje kvalitetnog rada savjeta mladih i participacije mladih u donošenju odluka.*

S obzirom na eksplorativni karakter, koristila se kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih istraživačkih metoda: analiza postojeće dokumentacije, kao i ispitivanje pripadnika i pripadnica ciljanih skupina.

Istraživanje je bilo participativno. Osnovala se radna skupina koja je osim članova i članica projektnog tima uključila pripadnike i pripadnice ciljanih skupina – odabranih među dosadašnjim suradnicima i suradnicama hrvatskih partnera koji su se istaknuli angažmanom u području rada savjeta mladih. Radna skupina sudjelovala je u formulaciji osnovnih sastavnica istraživačkog nacrtu, kao i instrumenata, odnosno alata istraživanja.

Članovi i članice radne skupine su:

- Goran Biličić, Info zona;
- Maša Cek, Udruga „Delta“;
- Ante Galić, Grad Šibenik;
- Lucija Kero, Grad Rijeka;
- Antonia Kuzmanić, Info zona;
- Saša Milaković, Savjet mladih Grada Osijeka;
- Leo Staković, Savjeta mladih Grada Karlovca / Mreža mladih Hrvatske;
- Sara Sušanj, Udruga „Delta“;
- Mario Žuliček, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj.

Koristile su se tri metode, odnosno materijala istraživanja: analiza programa savjeta mladih, upitnik i fokusne grupe.

ANALIZA PROGRAMA RADA SAVJETA MLADIH

Programi rada savjeta mladih predmet su istraživanja dokumentacije kojom se prikupilo podatke za odgovor na dio sljedećeg specifičnog istraživačkog pitanja:

1. Ispunjavaju li savjeti mladih ulogu propisanu Zakonom o savjetima mladih?

Kako bi se prikupili relevantni podaci, radna skupina odredila je sljedeća potpitanja:

- *U kojoj mjeri su planirane aktivnosti u skladu s člankom 19., stavak (2) Zakona o savjetima mladih, odnosno odgovaraju li planirane aktivnosti zakonski propisanim aktivnostima u godišnjem programu rada savjeta mladih?*
- *U kojoj mjeri programi rada savjeta mladih sadrže aktivnosti koje NE odgovaraju zakonski propisanom djelokrugu rada savjeta mladih (prema članku 13. Zakona o savjetima mladih)? Pridonose li te aktivnosti cilju djelovanja, odnosno ulozi savjeta mladih?*
- *Koliki je udio neopravdanih sredstava u financijskim planovima?*

Analizom se obuhvatilo 13 programa rada savjeta mladih za 2023. godinu. Korišten je prigodan uzorak, pri čemu je radna skupina odlučila uključiti one programe rada savjeta koji su se istakli svojim djelovanjem kroz sudjelovanje na Nacionalnoj konferenciji savjeta mladih i/ili iz dosadašnje prakse, odnosno iskustva suradnje s istima. Analizirano je dvanaest programa rada gradskih savjeta mladih i jedan program rada općinskog savjeta mladih iz svih hrvatskih regija.

Programi rada savjeta mladih nemaju zakonski propisanu formu stoga se izuzetno razlikuju po strukturi, organizaciji sadržaja, samom sadržaju, korištenom jeziku, kao i detaljnosti opisa pojedinih navoda. Analizirali su se oni dijelovi programa koji su na bilo koji način sadržavali opis područja rada ili popisa aktivnosti, kao i planirana financijska sredstva za provedbu istih.

Obvezne aktivnosti programa rada savjeta mladih

Analizom se obuhvatilo ukupno 169 planiranih aktivnosti programa rada savjeta mladih. Pri tome, najmanji broj aktivnosti bio je 0, a najveći 32.

Pri analizi aktivnosti, pažnja je prvo usmjerena na mjeru u kojoj one odgovaraju članku 19., stavak (2) Zakona o savjetima mladih, odnosno kategorijama aktivnostima koje program rada savjeta mladih ima obvezu sadržavati svake godine. Pri tome, procjenjivali su se jasnoća i

razrađenost pojedine aktivnosti prema detaljnijem opisu, odnosno pojašnjenju kategorija aktivnosti iz članka 19., stavak (2) kako su ih operacionalizirano definirali članovi i članice radne skupine. Ukoliko aktivnost nije bila dovoljno pojašnjena, smatralo se da to neće dovesti do kvalitetne provedbe u praksi, te aktivnost nije ubrojana u konačan rezultat.

Tablica I. *Operacionalizacija definicije aktivnosti iz članka 19., stavak (2) Zakona o savjetima mladih.*

Aktivnost prema članku 19., stavak (2)	Dodatno pojašnjenje
Sudjelovanje u procesu izrade i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade.	Aktivnost treba sadržavati opis načina sudjelovanja savjeta mladih u procesu izrade i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade.
Konzultiranje s organizacijama mladih o temama bitnim za mlade.	Aktivnost treba sadržavati informacije o temi, a po mogućnosti i naziv organizacije.
Suradnja s tijelima jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u politici za mlade.	Aktivnost treba sadržavati dovoljno informacija o tome s kojim tijelima, o kojim politikama i na koje načine savjet mladih surađuje s tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
Suradnja s drugim savjetodavnim tijelima mladih u RH i inozemstvu.	Aktivnost treba sadržavati informaciju s kojim to tijelima i na koji nači i/ili s kojim ciljem savjeti mladih surađuju.

Aktivnosti **sudjelovanja savjeta mladih u procesu izrade i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade** nalaze se u manje od polovice (šest od trinaest) analiziranih programa rada savjeta mladih. Aktivnosti **konzultacija s organizacijama mladih o temama bitnim za mlade** nalazi se u samo u četiri, suradnje s tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u politici za mlade u osam, a **suradnje s drugim savjetodavnim tijelima mladih u RH i inozemstvu** u četiri od trinaest analiziranih programa rada savjeta mladih.

Nadalje, pri analizi pojedinih aktivnosti kao one koje jasno i specifično odgovaraju nekoj od kategorija iz Tablice I. izdvojilo se tek njih 67, odnosno 40% od ukupnog broja aktivnosti. Najveći broj aktivnosti analiziranih programa rada savjeta mladih odgovara kategoriji „Suradnja s tijelima jedinica lokalne, odnosno područje (regionalne) samouprave u politici za mlade” – njih čak 31.

„Izvršivati Upravni odjel o problemima mladih, predlagati izradu i donošenje programa za otklanjanje istih, ali i poboljšanje položaja mladih te predlagati mjere za ostvarivanje odluka i programa o skrbi za mlade” (Savjet mladih Grada Biograda na Moru).

„Redovito sudjelovanje u radu Povjerenstva za dodjelu gradskih stipendija, Vijeća za prevenciju kriminaliteta i Vijeća za socijalnu politiku” (Savjeta mladih Grada Lepoglave).

Zatim, 18 od 67 aktivnosti pripada u kategoriju „Konzultiranje s organizacijama mladih o temama bitnim za mlade”.

„Poticanje osnivanja interesnih udruga mladih” (Savjet mladih Grada Korčule).

Tek se 10 od 67 aktivnosti odnosi na kategoriju „Sudjelovanje u procesu izrade i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade”.

„Sudjelovanje u aktivnostima projekta Pazi(n)! mladi 2: izrada Lokalnog programa za mlade Grada Pazina, te praćenje provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade” (Savjet mladih Grada Pazina).

Na kategoriju „Suradnja s drugim savjetodavnim tijelima mladih u RH i inozemstvu” odnosi se ukupno 8 od 67 aktivnosti analiziranih programa rada savjeta mladih.

„Provedba Sporazuma o prijateljstvu i suradnji Savjeta mladih Grada Rijeke, Savjeta mladih Grada Opatije i Savjeta mladih Grada Križevaca na temama studentskih stipendija i stambenih politika za mlade (sudjelovanje na zajedničkom projektu „Mislim, djelujem, odlučujem – jačanje participacije mladih kroz aktivno uključivanje u kreiranje i zagovaranje politika za mlade“ (Savjet mladih Grada Rijeke).

Prikupljeni podaci upućuju na to da se u tek nešto više od polovice analiziranih programa rada savjeta mladih nalazi aktivnost „suradnja s tijelima jedinica lokalne, odnosno područje (regionalne) samouprave u politici za mlade“ kao jedna od obaveznih aktivnosti svakog programa rada savjeta mladih. Ona je ujedno i nužna da bi se uopće moglo zaključiti da savjet mladih izvršava svoju osnovnu svrhu. Ostale kategorije aktivnosti nisu se u programima rada savjeta mladih opisale na način koji pruža dovoljno informacija o načinu njihove provedbe, što upućuje na zaključak kako planirane aktivnosti savjeta mladih u većini slučajeva ne odgovaraju zakonski propisanim aktivnostima koje moraju sadržavati godišnji programi rada savjeta mladih prema članku 19., stavak (2) Zakona o savjetima mladih.

Djelokrug rada savjeta mladih

Kvantiteta svakako nije mjerilo kvalitete, budući da više od trećine analiziranih aktivnosti (58, 34.32%, n=169) nije u skladu sa svrhom osnivanja savjeta mladih prema članku 2. Zakona o savjetima mladih, već se odnosi na organizaciju aktivnosti koje bi trebale organizirati druge organizacije mladih i za mlade ili institucije u zajednici.

Korištenje financijskih sredstava

Prema dostupnim financijskim planovima iz analiziranih programa rada savjeta mladih, razvidno je kako iznosi financijskih sredstava nisu uvijek pojašnjeni, odnosno povezani s aktivnostima za koje će se utrošiti. Uglavnom je nemoguće zaključivati o raspodjeli i procijeniti opravdanost svih planiranih sredstava analiziranih programa savjeta mladih.

Financijska sredstva, odnosno iznosi proračuna koji su na raspolaganju savjetima mladih čiji su programi rada analizirani izuzetno se razlikuju – od 1.990,00 eura (Savjet mladih Grada Ploče) do čak 13.935,89 eura (Savjet mladih Grada Splita).

Analizom je utvrđeno kako je iznos financijskih sredstava koja se planiraju utrošiti na aktivnosti savjeta mladih u 2023. godini koje ne odgovaraju djelokrugu, niti svrsi i cilju rada savjeta mladih

(prema članku 1. Zakona o savjetima mladih) iznosi čak 20.024,58 eura od ukupno 53.434,32 eura kroz 9 analiziranih financijskih planova programa rada. Drugim riječima, s oko 37% proračuna savjeti mladih financiraju aktivnosti koje ne odgovaraju djelokrugu, svrsi ni cilju rada savjeta mladih prema Zakonu o savjetima mladih. Trećim riječima, udio neopravdanih sredstava u analiziranim financijskim planovima rada savjeta mladih iznosi 37%.

37%

*udio neopravdanih sredstava analiziranih
financijskih planova rada savjeta mladih*

ANALIZA UPITNIKA

Članovi i članice radne skupine formulirali_e su upitnike za predstavnike i predstavnice JLP(R)S-ova i savjeta mladih kako bi se dobili odgovori na sljedeća specifična istraživačka pitanja:

- I. *Pružaju li JLP(R)S-ovi savjetima mladih preduvjete za ispunjavanje njihove uloge?*
- II. *Koje su potrebe predstavnika i predstavnica savjeta mladih i JLP(R)S-ova preduvjet za povećanje kvalitete rada savjeta mladih?*
- III. *Koje su prepreke osnivanja savjeta mladih i kako na njih odgovoriti?*

Pitanja za oba upitnika osmislili su članovi i članice radne skupine za potrebu ovog istraživanja, a neposredno prije provedbe istraživanja testirana je jasnoća pitanja i to na manjem broju sudionika i sudionica.

Upitnik za predstavnike i predstavnice JLP(R)S-ova sadržavao je upitnik demografskih podataka, zatim upitnik stavova o sudjelovanju mladih u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima, pitanja vezana uz postojanje i način rada savjeta mladih, izazova i potreba u radu sa savjetima mladih. Za one JLP(R)S-ove koji su označili da nemaju osnovan savjet mladih, upitnik je sadržavao i pitanja o preprekama osnivanja savjeta mladih.

Upitnik za članove i članice savjeta mladih također se sastojao od upitnika demografskih podataka, pitanja vezanih uz postojanje i način rada savjeta mladih, te izazova i potreba u radu savjeta mladih.

Prikupljanje podataka provedeno je *online* putem LimeSurvey platforme u razdoblju od 29. rujna 2022. godine do 10. siječnja 2023. godine. Poziv na sudjelovanje u istraživanju objavljen je na mrežnim stranicama Info zone, Udruge „Delta“ i Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, te diseminiran na društvenim mrežama i putem mreže kontakata nabrojanih organizacija. Također, upitnik su ispunjavali i sudionici i sudionice Nacionalne konferencije savjeta mladih 2022. u Šibeniku.

Ispitanici i ispitanice

Upitniku za predstavnike i predstavnice JLP(R)S-a pristupilo je ukupno 194 osoba, od čega ih je 146 ispunilo neke dijelove upitnika. Cijeli upitnik ispunilo je samo 88 osoba, što upućuje na nespremnost predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova za otvorenost u odgovaranju na neka pitanja upitnika. Taj podatak važan je u promišljanju opće spremnosti JLP(R)S-ova na sam rad

sa savjetom mladih i/ili osiguravanju okruženja za kvalitetan rad savjeta mladih. S obzirom na to, u obzir su uzeti odgovori svih 146 osoba koji su ispunili dijelove upitnika, a broj ispitanika i ispitanica naznačen je uz svako pitanje, odnosno slikovni prikaz.

Slično tome, upitniku za članove i članice savjeta mladih pristupilo je ukupno 200 osoba, 118 je ispunilo neke dijelove upitnika, a cijeli upitnik ispunilo je 85 osoba. Analizom se obuhvatilo 118 osoba koje su ispunile dijelove upitnika, a upisan je broj članova i članica savjeta mladih koji_e su na dotično pitanje ili dio upitnika odgovorili. Tako se željelo dobiti odgovore na pojedina istraživačka pitanja od što većeg broja ispitanika i ispitanica, bez obzira jesu li ispunili upitnik do kraja ili nisu.

U oba slučaja, radi se o prigodnim uzorcima, te je zaključke istraživanja potrebno tumačiti s ograničenjima u generalizaciji na ciljane skupine.

Ispitanici i ispitanice: značajke

Prosječna dob **predstavnik i predstavnica JLP(R)S-ova** je 40 godina (min=19, max=65, n=88). Upitnik je ispunilo mnogo više žena (71, 88%) nego muškaraca (17, 12%). Moguće je da su predstavnici i predstavnice zaduženi za rad sa savjetom mladih većinom žene, što može oslikavati postojeći stereotip o brizi i komunikaciji s mladima ili nadležnost za društvena pitanja kao „ženski posao“. Više od polovice ispitanika i ispitanica predstavlja gradsku upravu (45, 51%, n=89), oko trećina općinsku upravu (36, 41%), a manje od 10% županijsku (7, 8%). Po veličini grada ili općine u kojoj se nalaze, više od polovica ispitanika i ispitanica nalazi se u maloj sredini, do 10.000 stanovnika i stanovnica (52, 64%, n=82). Oko četvrtina ispitanika i ispitanica nalazi se u sredinama s 10.000 do 35.000 stanovnika i stanovnica (20, 25%), a najmanje s područja s više od 35.000 stanovnika i stanovnica (9, 11%).

Prosječna dob **članova i članica savjeta mladih** je 24 godine (min=16, max=34, n=85). Upitnik je ispunio podjednak broj članica i članova, što pokazuje veću rodnu ravnopravnost nego u slučaju predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova koji_e s njima rade. Ipak, ostali podaci više se slažu s njihovima: upitnik je ispunilo najviše članova i članica gradskih (66, 78%), zatim općinskih (12, 14%), a najmanje županijskih savjeta mladih (7, 8%). Najviše mladih koji su ispunili upitnik djeluje u savjetu mladih u maloj sredini (35, 45%, n=78), zatim onoj s 10.000 do 35.000 stanovnika i stanovnica (24, 30%), a najmanje u velikoj sredini s više od 35.000 stanovnika i stanovnica (19, 25%).

Upitnik su ispunili ispitanici i ispitanice iz 20 hrvatskih županija (Tablica II.), no budući da odgovor na pitanje nije bio obavezan, ne može se sa sigurnošću tvrditi o zastupljenosti pojedinih županija, već samo o zastupljenosti onih županija iz kojih se najviše ispitanika i ispitanica osjećalo slobodno označiti mjesto svojeg prebivališta. Više od 10 predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova ispunile su osobe u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a u slučaju članova i članica savjeta mladih, najviše odgovora na upitnik dolazilo je od ispitanika i ispitanica iz Istarske i Krapinsko-zagorske županije.

Tablica II. Podjela ispitanika i ispitanica koji su se izjasnili o mjestu prebivališta po županijama

Naziv županije	Broj predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova (n=82)	Broj članova i članica savjeta mladih (n=78)
Zagrebačka	6	2
Krapinsko-zagorska	9	11
Sisačko-moslavačka	1	2
Karlovačka	8	6
Varaždinska	7	6
Koprivničko-križevačka	4	2
Bjelovarsko-bilogorska	3	0
Primorsko-goranska	4	8
Ličko-senjska	1	1
Virovitičko-podravska	3	0
Požeško-slavonska	0	0
Brodsko-posavska	2	0
Zadarska	1	1
Osječko-baranjska	5	7
Šibensko-kninska	1	0
Vukovarsko-srijemska	3	4
Splitsko-dalmatinska	10	8
Istarska	9	13
Dubrovačko-neretvanska	2	2
Međimurska	3	5
Grad Zagreb	0	0

Čak je 16 (44%, n=36) **predstavnik i predstavnica JLP(R)S-ova** s područja grada koji nosi titulu, odnosno certifikat Grada za mlade. Od drugih, njih 10 (28%) nisu zadovoljili kriterije dodjele, a ostali se niti nisu kandidirali, čekaju rezultate ili prvi puta čuju za taj certifikat.

Upitnik su ispunjavali predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova različitih profila – od vijećnika i vijećnica, zaposlenika i zaposlenica javnih uprava, do čelnika i čelnica. Nazivi radnih mjesta predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova potvrđuju velike razlike u ustroju, organizaciji i područjima rada zaposlenika i zaposlenica javnih uprava, stoga ih je nemoguće izravno uspoređivati. Ipak, primjećuje se velik broj administrativnih pozicija (npr. referenti i referentice, stručni i viši stručni suradnici i suradnice) te pročelnici i pročelnice različitih odjela (npr. jedinstvenih upravnih odjela ili odjela za zdravstvo, obitelj i branitelje).

Radna mjesta izravno vezana uz pojam „mladi“ (njih 8) obično su vezana uz barem još jedno područje, od kojih su neka više, a neka manje vezana uz mlade, no sva su vezana uz ono što se smatra „društvenim djelatnostima“ (npr. ... za školstvo i mlade; ... za mlade, sport i tehničku kulturu; ... za skrb o djeci, mladima, obitelji i razvoju civilnog društva; ... za mlade i civilno društvo i slično). Taj dojam potvrđuju i neki od opisa poslova koje ti službenici i službenice obavljaju:

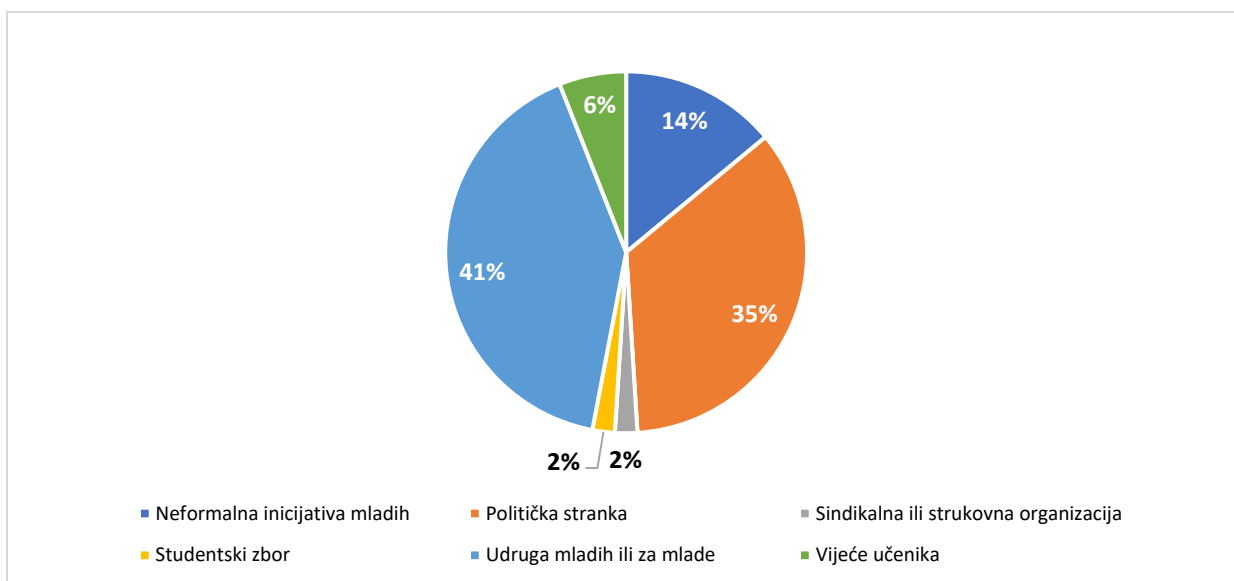
„Posao sadrži obavljanje stručnih poslova iz područja školstva, poslovi u vezi stipendiranja učenika i studenata, praćenje rada i pripreme materijala za sjednice Savjeta mladih, i ostalo.“

„Radim na financijskom i programskom planiranju kao i provedbi programa u području skrbi za djecu, mlade, obitelj i razvoju civilnog društva.“

Samo jedna osoba je na radnom mjestu isključivo vezanom uz rad s mladima, a svoje radno mjesto opisuje na sljedeći način:

„Zadužena sam za rad s mladima, pitanjima vezane za rad savjeta mladih. Sudjelujem u izradi programa i odluka vezana za pitanja od interesa za mlade.“

Što se tiče savjeta mladih, prosječna duljina mandata **članova i članica savjeta mladih** je dvije i pol godine ($M=2.54$; $SD=1.91$; $n=118$). Najviše njih je za članstvo kandidirala udruga mladih i za mlade, zatim politička stranka, oko petinu neformalna inicijativa mladih, a ostale vijeće učenika i učenica srednjih škola, sindikalna ili strukovna organizacija te studentski zbor (Slika 1).

Slika 1. Podjela članova i članica savjeta mladih prema organizaciji koja ih je kandidirala za članstvo ($n=118$).

Broj članova i članica koji su ujedno i u članstvu političkog pomlatka veća je od broja članova i članica koje su isti kandidirali te iznosi 45% ispitanika i ispitanica, odnosno njih 52. Od toga, nešto manje od polovice izražava da im je važno u radu savjeta zastupati stavove svoje političke opcije (23, 45%, $n=52$). Ispitanici i ispitanice nisu mogli procijeniti u kojoj mjeri članovi i članice savjeta mladih zastupaju stavove svojih političkih opcija (raspon 1-5; $M=3.27$; $SD=1.33$; $n=86$).

Izračun koeficijenta povezanosti pokazao je da motivacija ispitanih članova i članica savjeta mladih raste s obzirom na razinu ispunjenja očekivanja od djelovanja u savjetu ($r=0.62$; $p<0.01$; $n=118$), što ukazuje na važnost edukacije i rada s potencijalnim članovima i članicama savjeta mladih i prije njihovog izbora u članstvo savjeta. Općenito, više od polovice ispitanika i ispitanica ima višu motivaciju za rad nego na početku mandata (59, 50%, $n=118$), oko petine je zadržala istu motivaciju (27, 23%), a oko četvrtine se motivacija za rad smanjila (32, 27%). Sukladno tome, polovica ispitanika i ispitanica smatra da je rad u savjetu u skladu s njihovim očekivanjima

(59, 50%, n=118). Važan je podatak da više od trećine ispitanika i ispitanica smatra da angažman nije ispunio njihova očekivanja (40, 34%), a manje od petine da je djelovanje u savjetu mladih iznad njihovih očekivanja (19, 16%). Ipak, velika većina bi kandidaturu preporučili prijateljima i prijateljicama (98, 83%, n=118) te se ponovno kandidirala za članstvo u savjetu mladih (83, 70%).

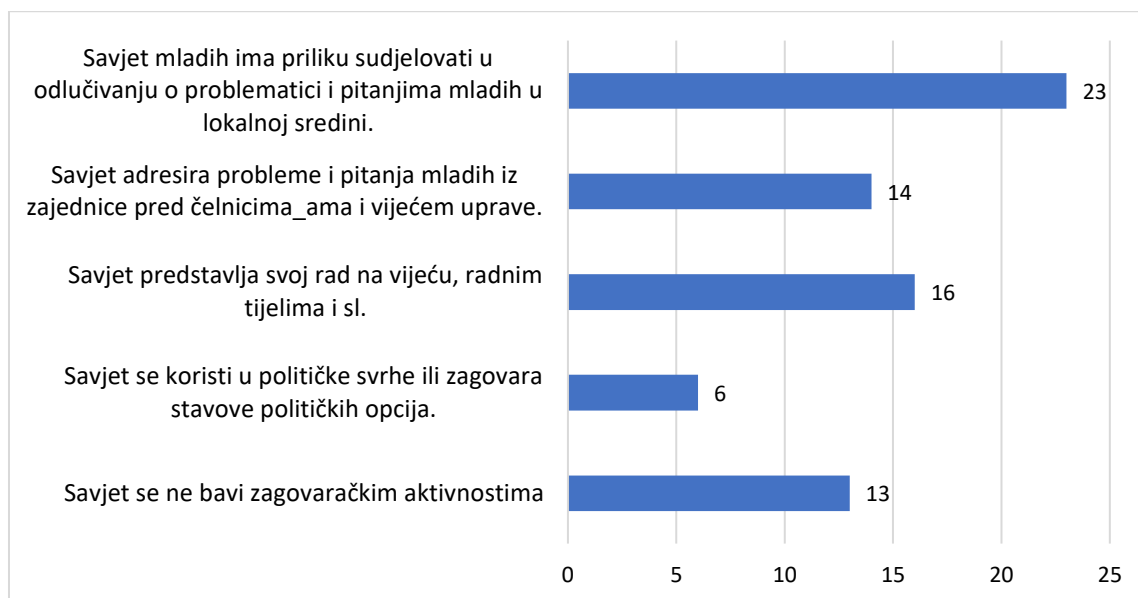
Zanimljiv je nalaz da oni članovi i članice koji_e se nalaze u političkom pomlatku imaju nešto višu prosječnu motivaciju za rad u savjetu mladih u odnosu na početak mandata (raspon 1-5; M=3.54; SD=1.08, n=52) od članova i članica savjeta mladih koji_e nisu u političkom pomlatku (M=3.05; SD=1.28; n=66), dok (ne)pripadnost političkom pomlatku nije utjecala na razinu ispunjenja očekivanja od djelovanja. Ovi rezultati mogu upućivati na to da političke stranke pružaju bolju podršku svojim članovima i članicama koji su u savjetu mladih. S druge strane, to može upućivati i na zaključak da je ostalim organizacijama koje mogu kandidirati članove i članice savjeta mladih potrebna veća podrška o tome na koji ih način mogu podržati tijekom trajanja mandata.

Sudjelovanje mladih u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima

Ispitani predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova pozitivno gledaju na participaciju mladih: uglavnom smatraju da su mladi kreativna snaga (raspon 1-5, M=4.08, SD=1.04, n=143) i da upravo oni trebaju pokretati promjene u svojoj sredini (M=4.22, SD=0.88, n=143). Pri tome, ispitanici i ispitanice uglavnom smatraju da potrebe i mišljenja mladih treba uzeti u obzir pri kreiranju politika (M=4.49, SD=0.79, n=144) i da im treba omogućiti aktivno sudjelovanje u donošenju odluka u općini, gradu ili županiji (M=4.35, SD=0.87, n=144). Ispitanici i ispitanice na mlade uglavnom ne gledaju kao na problem u životu svoje sredine (M=1.95, SD=1.17, n=144).

Ispitani predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova su uglavnom motivirani za rad sa savjetima mladih (raspon 1-5, M=4.13, SD=0.79, n=97).

Što se pak percepcije rada savjeta mladih tiče, **čak četvrtina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova smatra da savjetu nije omogućeno ili da on ne ispunjava svoju svrhu** budući da se ne bave zagovaračkim aktivnostima ili se koriste u političke svrhe (19, 26%, n=72). Trećina njih smatra da savjet mladih ima ulogu u odlučivanju, a ne samo u savjetovanju uprave (23, 32%, n=72). (Slika 2)

Slika 2. Zastupljenost pojedinih razina zagovaračkih aktivnosti savjeta mladih iz perspektive predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova (n=72).

S druge strane, preko polovice predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navodi da članovi i članice savjeta mladih nikada aktivno ne sudjeluju na sjednicama općinskog, gradskog ili županijskog vijeća (49, 57%, n=86), što ostavlja otvoreno pitanje na koji to način savjet adresira probleme i pitanja mladih.

Procjena ispitanika i ispitanica u članstvu savjeta mladih nešto je blaža: manje od pola smatra da njihov savjet aktivno ne sudjeluje na sjednicama vijeća (40, 41%, n=98). Kao razloge najčešće navode nezainteresiranost članova i članica savjeta mladih (12 od 33), nedostatak (jasnog) poziva ili prilike od strane JLP(R)S-ova.

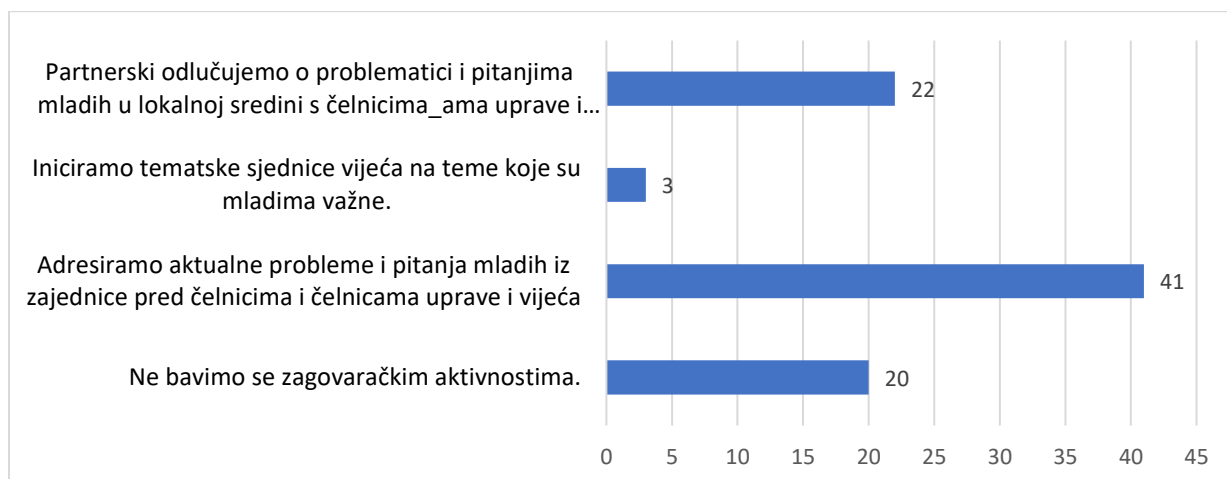
„Loše vodstvo, manjak znanja i motivacije, nepoticajna okolina, lijenost, zatvorenost grada i gradskog vijeća i nedovoljno sposobni članovi za izboriti se za ikakve promjene, velik dio članova nije do dana današnjeg pročitao pravilnik i prošli plan rada...”

Nadalje, većina ispitanih članova i članica savjeta mladih izrazila je da upućuju svoja očitovanja na sjednice općinskih, gradskih ili županijskih vijeća. To su očitovanja u obliku amandmana, očitovanja o pojedinim točkama dnevnog reda, mišljenja, dopisa i slično. Polovica ih to čini više (51, 52%, n=98), a oko četvrtine jednom godišnje (27, 28%). Petina članova i članica izrazila je da to ne čini gotovo nikada (20, 20%). Od toga, njih polovica navela je da je razlog zašto ne upućuju svoja očitovanja na sjednice predstavničkog tijela nedostatak znanja ili iskustva (10 od 20), a ostali su uglavnom navodili loš suradnju s JLP(R)S-om (6 od 20) ili nezainteresiranost članova i članica savjeta mladih (5 od 20).

„Ne šaljemo očitovanja zato što su članovi savjeta prije svega neinformirani o svojoj funkciji, zakonu i djelovanju te su sazivu savjeta bez ikakve stvarne motivacije, već stranački. Zato što predsjednik nema niti volju niti znanje. Grad i vlasti pokazuju 0 interesa i svaki prijedlog poboljšanja se doživljava kao napad. Mi smo još u fazi da članovima moraš objašnjavati da funkcija savjeta nije organizacija tehnopartija na Kupi i koja je razlika između dopisa, popisa i kakvi dokumenti uopće postoje....tuga, bol i jad. Pozvani na umrežavanje, od toga ništa, članica i ja dovele ljude da nas educiraju o radu savjeta mladih, od toga ništa, kolege smatraju da im ne treba, a kad ih zamolim da objasne funkciju savjeta u dvije rečenice – ne znaju...”

Nešto više od trećine predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navodi da članovi i članice savjeta mladih sudjeluju u radnim tijelima predstavničkog tijela (32, 37%, n=86): najviše u odborima (14 od 32), povjerenstvima ili komisijama (10 od 31) i to najviše na temu stipendija (9 od 31). Tek oko četvrtine ispitanih članova i članica savjeta mladih djeluje u nekom od radnih tijela (23, 24%, n=96). Najčešće navode različite odbore (6 od 21), a kao najčešću temu o kojoj raspravljaju u radnim tijelima, navode stipendije (5 od 21).

Što se tiče viđenja vlastitih zagovaračkih aktivnosti, gotovo polovica članova i članica savjeta mladih navodi da u većini slučajeva zaista vrše svrhu propisanu Zakonom, odnosno da adresiraju probleme i pitanja od važnosti za mlade pred donositeljima i donositeljicama odluka (41, 48%, n=85). Ipak, **zabrinjavajuć je podatak da to ne čini gotovo četvrtina ispitanika i ispitanica** (20, 23%, n=86) (Slika 3).

Slika 3. Zastupljenost pojedinih razina zagovaračkih aktivnosti savjeta mladih iz perspektive samih članova i članica (n=86).

Infrastruktura javne uprave za podršku radu savjeta mladih

Manje od polovice predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova smatra da njihova sredina ima strateški okvir za rad s mladima (38, 42%, n=90) u vidu strategija, planova razvoja, akcijskih planova, odluka i zaključaka (grado)načelnika_ca. Još manji broj, **tek oko trećine, ima važeći program za mlade** (32, 34%, n=95). Isto potvrđuje i analiza odgovora članova i članica savjeta mladih koja pokazuje kako preko polovice njih smatra da njihova sredina nema važeći program za mlade (53, 61%, n=87).

Većinom su ispitani predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova čija sredina ima konstituiran savjet mladih (100, 70%). Oko deset posto ispitanika i ispitanica nalazi se u JLP(R)S-u koja je u procesu osnivanja savjeta mladih, bilo kroz raspisivanje javnog poziva ili proces konstituiranja savjeta (25, 17%), od čega njih 8 po prvi puta! **Preko deset posto ispitanika i ispitanica nalazi se u JLP(R)S-u koji niti ne planira osnovati savjet mladih** (18, 13%).

Više od polovice ispitanika i ispitanica (n=145) izražava da njihova JLP(R)S ima određenog službenika ili službenicu zaduženog_u za rad s mladima (57, 60%, n=145). Upitnik je ispunilo 28 osoba koje su zadužene za rad s mladima u svojoj upravi. Još više JLP(R)S-ova ima osobu zaduženu za rad sa savjetima mladih (71, 77%), a upitnik je ispunilo 38 osoba koje su zadužene

za rad sa savjetima mladih, pri čemu su to iste osobe koje su zadužene za rad s mladima. Budući da je Zakon o savjetima mladih jedini zakon koji se izričito bavi mladima, preklapanje uloga radnika i radnica s mladima i osobe zadužene za rad sa savjetima mladih ispred JLP(R)S ne čudi.

Samo trećina ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova polazila je neku vrstu edukacije za rad s mladima (30, 30%, n=97). Najviše ih je polazilo edukacije u sklopu projekta *Europe Goes Local* (13 od 25) ili edukacije Udruge gradova u Republici Hrvatskoj (7 od 25).

Više od polovice predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navelo je da u pitanjima rada sa savjetima mladih na lokalnoj razini najviše surađuju s organizacijama mladih i za mlade (36 od 67), što otvara pitanje važnosti edukacije samih predstavnika i predstavnica organizacija mladih i za mlade o vezanim temama u području savjeta mladih.

Podrška JLP(R)S-ova za rad savjeta mladih

Manje od polovice ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova osigurava obuku za članove i članice svojih savjeta mladih (37, 43%, n=86), a za to najčešće organiziraju edukaciju Udruge gradova u Republici Hrvatskoj (njih 26). Sukladno tome, **gotovo 70% članova i članica nije polazilo edukacije i/ili usavršavanja za rad u savjetu mladih** (67, 68%, n=98). Kod onih koji su se usavršavali, najčešće se spominju edukacije Udruge gradova u Republici Hrvatskoj (14 od 30) i različitih organizacija mladih i za mlade.

Loš(ij)a edukacija članova i članica savjeta mladih možda doprinosi i nalazu da članovi i članice savjeta mladih boljom (pro)ocjenjuju pomoć od strane službenika i službenica (raspon 1-5; M=3.76; SD=1.23, n=86) nego razinu pomoći u kojoj se mogu osloniti na ostale članove i članice savjeta mladih u provedbi svojih programa rada (M=3.07; SD=1.24).

Većina ispitanih predstavnika i predstavnica smatra da njihov JLP(R)S na svojim mrežnim stranicama objavljuje sadržaj i informacije o radu savjeta mladih (69, 80%, n=86). To najviše čine službenici i službenice uprave (37, 57%, n=65) i administratori i administratorice mrežnih stranica (22, 34%).

Velik broj članova i članica savjeta mladih navelo je da njihov savjet mladih uređuje svoje mrežne stranice ili društvene mreže, na kojima najčešće objavljuju informativne sadržaje za mlade (50, 68%, n=74), a preko polovice njih promovira i aktivnosti savjeta mladih (41, 55%).

Sadržaj većinom uređuju sami, dok dvoje navodi da to rade vanjski suradnici i suradnice, no bez navođenja konkretnih organizacija.

Poznavanje djelokruga rada savjeta mladih i poštivanje zakonskih odredbi

Kroz otvorena pitanja željelo se provjeriti upoznatost ispitanika i ispitanica sa svrhom i djelokrugom rada savjeta mladih. Kod definiranja zadaća savjeta mladih, većina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova pokazala je znanje o cilju i svrsi djelovanja savjeta mladih (69, 86%, n=80), no manje od trećine pokazalo je znanje o Zakonom propisanim zadaćama savjeta prema članku 19. Zakona o savjetu mladih (22, 28%, n=80).

„Glavna zadaća Savjeta mladih je da bude predstavničko tijelo koje zastupa interese što većeg broja mladih s područja jedne jedinice, te da glavne probleme i prepreke mladih iznosi predstavničkom tijelu jedinice i gradonačelniku, te lobira za interese svoje skupine.“

(primjer definicije koja pokazuje znanje o zadaćama savjeta mladih)

„Motivirati mlade da sudjeluju u kulturnom, edukativnom i društvenom segmentu grada.“

(primjer definicije koja izlazi iz djelokruga rada savjeta mladih)

Pri definiranju uloge savjeta mladih većina samih članova i članica navodi definiciju koja odražava cilj i svrhu savjeta (87, 90%, N=97). Kada se pak pogleda dublje, samo trećina članova i članica savjeta mladih kroz definiciju rada savjeta pokazuje da su upoznati_e s njegovim osnovnim zadaćama prema članku 19. Zakona o savjetima mladih (29, 30%, n=97).

„Zadaće savjeta mladih su prikupljanje informacija o potrebama mladih i savjetovanje gradskih vlasti o tim potrebama, ali ne nužno organiziranje aktivnosti koje zadovoljavaju te potrebe. Organiziranje takvih aktivnosti je zadaća gradskih vlasti.“

(primjer definicije koja pokazuje znanje o zadaćama savjeta mladih)

„Savjet radi za poboljšanje kvalitete života mladih u lokalnoj sredini. Organiziranje edukacija, sportskih događanja, volontiranja, aktivnosti na području zaštite okoliša.“

(primjer definicije koja izlazi iz djelokruga rada savjeta mladih)

Pri opisu najvećih uspjeha svojih savjeta mladih, samo polovica predstavnika i predstavnic JLP(R)S-ova navela je aktivnost koja odgovara zakonski propisanom cilju i svrsi savjeta mladih (27, 49%, n=55), što ukazuje na mogućnost da velik broj JLP(R)S-ova gleda na savjete mladih kao na organizacijska i/ili provedbena tijela koja se bave poslovima koji bi trebali biti u domeni civilnog društva ili drugih organizacija (mladih i za mlade) u zajednici.

„Okrugli stolovi s donositeljima odluka, odnosno gradonačelnikom i gradskim vijećnicima, koji okupe 50-100 mladih gdje se izravno gradonačelniku postavljaju pitanja i iznose problemi, koje on dalje rješava za poboljšanje uvjeta života mladih.“

(primjer uspješne aktivnosti koja odgovara djelokrugu rada savjeta mladih)

„Jednom davno gitarijada.“; „Savjet mladih proveo je niz radionica, edukacija te tribina u svrhu stjecanja novih znanja i vještina za zainteresirane mlade osobe s područja Županije. Svakako treba izdvojiti organizaciju filmskih projekcija na otvorenom te promoviranje urbane kulture parkova tj. poticati mlade na konstruktivno i kreativno korištenje zelenih površina.“

(primjer uspješnih aktivnosti koje izlaze iz djelokruga rada savjeta mladih)

Slično su odgovarali i članovi i članice savjeta mladih – samo ih se polovica pohvalila onim aktivnostima koje zaista i spadaju u djelokrug rada savjeta mladih (35, 49%, n=71). S jedne strane to može odražavati njihovu neinformiranost o vlastitoj ulozi, s druge strane preuzimanje uloge organizatora i organizatorica aktivnosti u manjim sredinama bez jake civilne scene. Također, u nekim slučajevima to može odražavati i provedbu nerealno postavljenih očekivanja od strane JLP(R)S-ova koji savjet gledaju kao izvoditelje svojih politika za mlade.

„Uključili se u prijedloge za novo bodovanje za stipendije te uključivanje ostalih mladih osoba u Savjet kao vanjskih sudionika. Na taj način možemo iz različitih pozicija gledati na potrebe mladih i aktivnije se uključiti u rješavanje nekih problema ili pronalaženju rješenja.“

(primjer uspješne aktivnosti koja odgovara djelokrugu rada savjeta mladih)

„Najveći uspjeh su nam radionica za advent, wine and paint radionica te pub kviz koji smo održali!“

(primjer uspješne aktivnosti koja izlazi iz djelokruga rada savjeta mladih)

Također, neki od navoda odražavaju niska očekivanja od djelovanja savjeta mladih od strane samih članova i članica.

„Uspjeh je što se uopće nalazimo dovoljno često i brzo uspostavimo solida(ra)n dogovor o planu i programu. Pazimo da se educiramo oko svojih mogućnosti i strpljivo se upoznajemo kako bismo bili složniji i stoga efikasnije djelovali.“

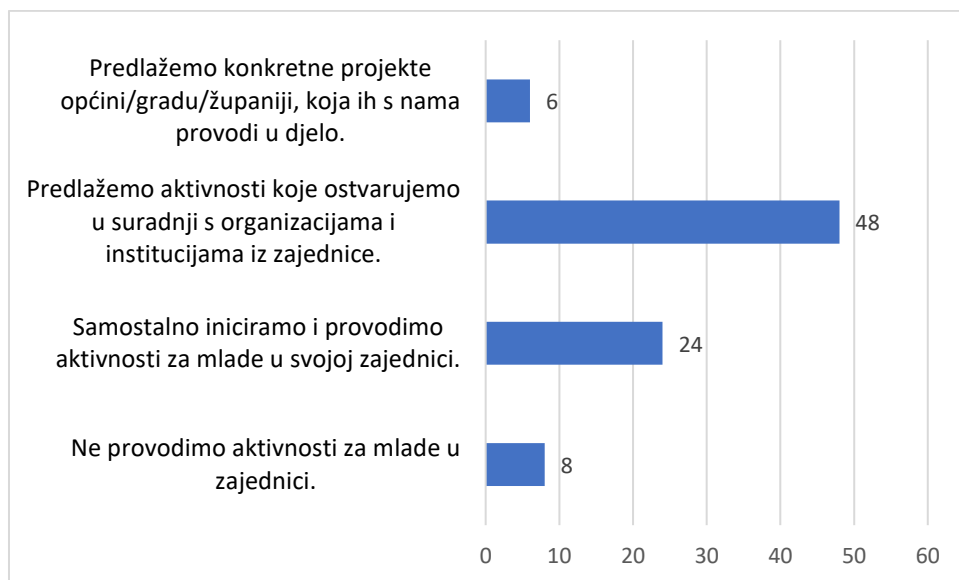
Većina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova i članova i članica savjeta mladih upoznata je sa zakonski propisanom dokumentacijom. Točnije, većina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova zna da savjet mladih treba imati poslovnik o radu (64, 75%, n=86), svake godine usvojiti program rada uz financijski plan savjeta mladih (80, 93%), kao i o istom se očitovati u godišnjem izvješću o radu (74, 86%). Većina članova i članica savjeta mladih zna da savjet mladih treba imati poslovnik o radu (60, 61%, n=118), program rada uz financijski plan (92, 78%) te podnositi

godišnje izvješće o radu (87, 88%). Neki ispitanici i ispitanice ističu korisnost još nekih dokumenata (na primjer, višegodišnje strateške planove savjeta mladih prema strateškim planovima javne uprave ili popis razvojnih projekata od interesa za mlade na području javne uprave na kojoj djeluju). Članovi i članice savjeta mladih u važnu dokumentaciju navode još i zapisnike sa sjednica. S druge strane, prema analizi odgovora, članovi i članice savjeta mladih ne mogu procijeniti imaju li jasnu viziju ciljeva koje želi postići u ovom mandatu (raspon 1-5; $M=3.47$; $SD=1.22$, $n=86$) kao niti odgovaraju li njihov program i financijski plan rada na potrebe mladih u zajednici ($M=3.21$; $SD=1.22$; $n=86$).

Nadalje, iako prema djelokrugu rada savjeta mladih iz Zakona o savjetima mladih savjeti mladih imaju savjetodavnu, a ne organizacijsku ili izvršnu ulogu, najveći broj predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navodi da njihov savjet mladih u najvećem mjeri predlaže i provodi aktivnosti za mlade s različitim institucijama i organizacijama iz zajednice (31, 43%, $n=72$), a gotovo 10% ih navodi da savjet mladih u potpunosti samostalno provodi aktivnosti za mlade. Oko petine ispitanika i ispitanica navodi da JLP(R)S-ovi i savjeti mladih zajednički provode projekte za mlade (Slika 4). Podaci koji su se prikupili od članova i članica savjeta mladih upućuju na to da ih preko polovice u najvećoj mjeri provodi aktivnosti u suradnji s organizacijama i institucijama iz zajednice (48, 56%, $n=86$), no preko četvrtine se izjasnilo da njihov savjet mladih samostalno provodi aktivnosti (24, 28%), što svakako izlazi iz djelokruga rada savjeta mladih. U manjoj mjeri od predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova, članovi i članice savjeta mladih smatraju da većinom zajednički provode projekte (6, 7%) ili da se ne bave provedbom aktivnosti za mlade (0, 9%), u oba slučaja manje od 10% (Slike 4. i 5.).

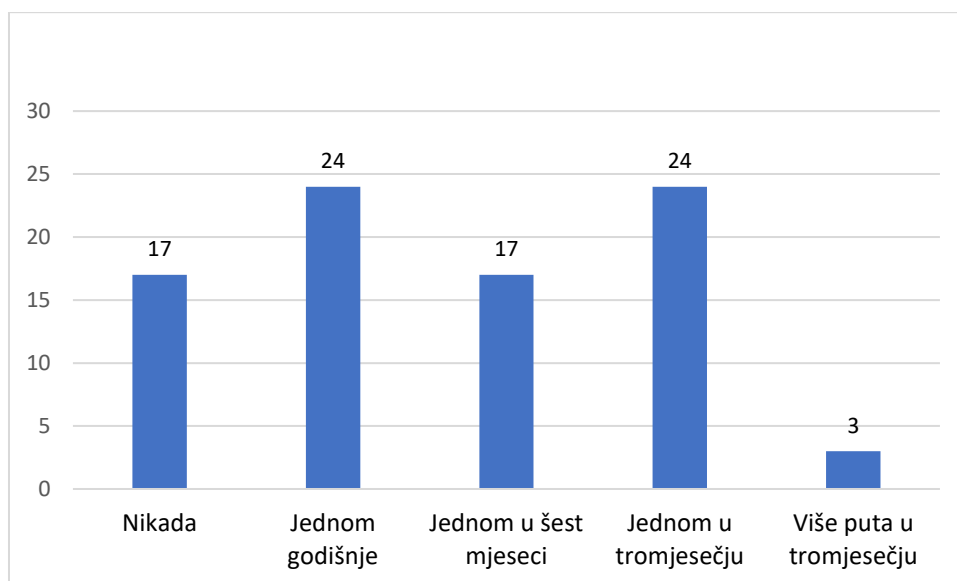
Slika 4. Zastupljenost organizacije aktivnosti od strane savjeta mladih iz perspektive predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova (n=72).

Slika 5. Zastupljenost organizacije aktivnosti od strane savjeta mladih iz perspektive članova i članica savjeta mladih (n=86).

Ispitanici i ispitanice koji_e predstavljaju JLP(R)S-ove navode da se sastanci savjeta mladih najviše, u preko polovice odgovora ispitanika i ispitanica, sastaju na inicijativu predsjednika ili predsjednice savjeta mladih (44, 56%, n=78), u petini slučajeva službenika i službenice uprave (15, 19%) ili ostalih članova i članica savjeta mladih (13, 17%). Slični su rezultati i među članovima i članicama savjeta mladih: najviše ispitanika i ispitanica navodi da se sastaju na inicijativu njihovog predsjednika ili predsjednice (69, 58%, n=118), a oko 10% na inicijativu člana ili članice savjeta mladih (13, 11%). U vrlo malo slučajeva, savjet mladih se sastaje na inicijativu čelnika ili čelnice uprave u obje ispitane skupine ispitanika i ispitanica.

Obeshrabruje podatak da gotovo 70% ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-a izražava da se čelnici i čelnice uprave sastaju sa savjetom manje od propisane zakonske obveze, odnosno jednom u 6 mjeseci ili rjeđe (58, 68%, n=85) (Slika 6). Tome u prilog idu i iskustva članova i članica savjeta mladih, gdje polovica izražava da o problemima mladih s čelnicima i čelnicama raspravljaju jednom u 6 mjeseci ili rjeđe (50, 51%, n=98) (Slika 7).

Slika 6. Učestalost sudjelovanja čelnika i čelnica JLP(R)S-a na sjednicama savjeta mladih iz perspektive predstavnika i predstavnica JLP(R)S-a (n=85).

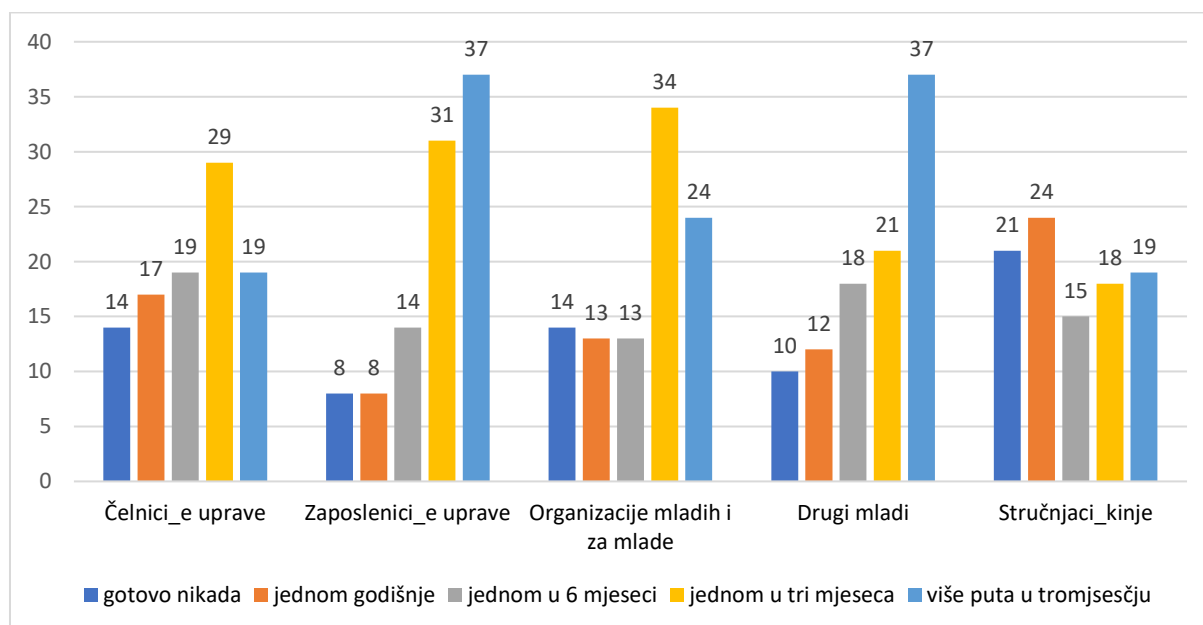
Gornji prikaz oslikava stav prema istinskom uključivanju mladih u donošenje odluka na razini općinske, gradske ili županijske uprave. Iako su stavovi ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova o participaciji (savjeta) mladih uglavnom pozitivni, analiza odgovora oslikava

drugačiju sliku kada je u pitanju suradnja savjeta mladih s najvažnijim donositeljima i donositeljicama odluka u općini, gradu ili županiji. To dodatno potvrđuju i neki od komentara ispitanika i ispitanica istraživanja:

„Politike za mlade nisu prioritet koji zahtjeva da čelnik JLSa sudjeluje ili ima zaduženu osobu iz domene funkcioniranja izvršne i predstavničke vlasti koja je zadužena za koordiniranje politika za mlade i kontinuirano izvješćivanje.“

S druge strane, članovi i članice savjeta mladih smatraju odnos savjeta mladih i čelnika i čelnica zadovoljavajućim (raspon 1-5; M=3.58, SD=1.39), bez obzira na (ne)pripadnost političkom pomlatku.

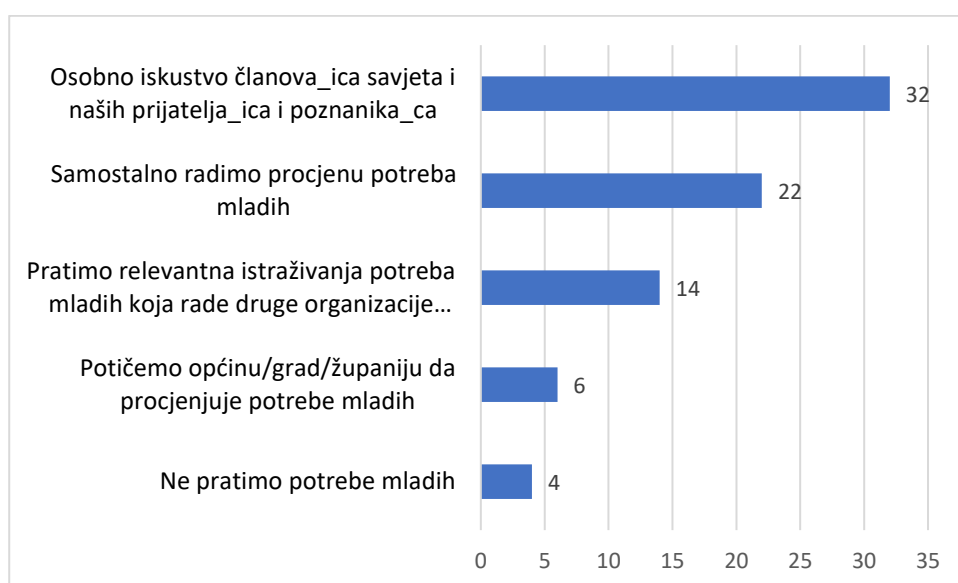
Kada ih se pitalo s kim najčešće razgovaraju o potrebama mladih, članovi i članice savjeta mladih označili su da o potrebama mladih najčešće diskutiraju sa zaposlenicima i zaposlenicama uprave i drugim mladima, a najmanje ih je označilo da komuniciraju sa stručnjacima i stručnjakinjama iz područja mladih (Slika 7).

Slika 7. Učestalost komunikacije članova i članica savjeta mladih o potrebama mladih s različitim dionicima (n=98).

Praćenje potreba mladih

Većina članova i članica savjeta mladih – čak 96% – navodi_e da prate potrebe mladih u zajednici. Članovi i članice savjeta mladih smatraju da njihov savjet mladih potrebe mladih najviše prati kroz osobno iskustvo članova i članica i njihovog kruga prijatelja i prijateljica i poznanika i poznanica, a najmanje kroz poticanje uprave da provede lokalnu procjenu potreba mladih (Slika 8). Savjeti mladih koji samostalno provode procjene potreba mladih najčešće to rade kroz ankete (15 od 19) ili razgovore s mladima (13 od 19).

Slika 8. Zastupljenost načina procjene potreba mladih u zajednici od strane članova i članica savjeta mladih (n=78).

Dakle, članovi i članice savjeta mladih pri procjeni potreba mladih najviše polaze od svog osobnog iskustva i/ili iskustva svojih bližnjih (32, 41%, n=78). Ukoliko ne predstavljaju ili nemaju kontakta s udrugama koje okupljaju mlade koji su izvan njihovih socijalnih krugova, ovaj način ispitivanja potreba ne predstavlja dobru praksu u zagovaranju problema i pitanja mladih, a pogotovo mladih s manje mogućnosti (npr. mladi s invaliditetom, mladi u siromaštvu ili riziku od siromaštva, mladi pripadnici nacionalnih manjina, mladi tražitelji azila itd.). Stoga ne čudi niti podatak o tome da ispitanici i ispitanice nisu mogli procijeniti odgovaraju li njihov program rada i financijski plan rada na potrebe mladih u zajednici (raspon 1-5; M=3.07; SD=1.29; n=86).

Politike za mlade

Zagovaranje uvođenja politika za mlade jedna je od osnovnih zadaća savjeta mladih po Zakonu o savjetima mladih. Predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova smatraju da je preko polovice savjeta mladih iz njihovih savjeta mladih ispunilo tu dužnost (51, 53%, n=96). Većina članova i članica savjeta mladih izrazila je da su zagovarali donošenje lokalnog programa za mlade u svojoj sredini (68, 78%, n=87). Također, navode neke oblike u kojima je savjet mladih sudjelovao u donošenju lokalnog programa za mlade, gdje prednjači partnerski odnos sa samom javnom upravom (12 od 34). Neki od predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova u tom procesu ističu važnost drugih organizacija za mlade u zajednici:

„Savjet mladih je uključen u donošenje programa za mlade, ali ne u zadovoljavajućoj mjeri. Najaktivnija udruga u gradu koja dugi niz godina prati i radi u ovom području nositelj je svih aktivnosti u realizaciji novog Gradskog programa za mlade.“

Kroz odgovor na pitanje o načinu uključivanja savjeta mladih u praćenje provedbe lokalnog programa za mlade, čak 40% (14 od 34) predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova, koji su na pitanje odgovorili, dali su odgovore koji zapravo ne nude odgovor na pitanje. Navedeno upućuje na nerazumijevanje uloge savjeta mladih, procesa praćenja ili svrhe lokalnih programa za mlade općenito:

„Savjet mladih prati lokalni program za mlade tako što izrađuju i donose svoj program rada za svaku godinu u zakonskom roku. Program rada, kao i Izvješće o radu razmatra i usvaja vijeće.“

Nadalje, preko petine predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova (8 od 34) opisuju aktivnosti koje se ne može izravno povezati s istinskim praćenjem provedbe lokalnih programa za mlade. Samo oko četvrtine (9 od 34) ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navode da uprava i savjet mladih prate provedbu lokalnih programa za mlade u suradničkom odnosu. Na tom tragu, iznimno mali broj članova i članica savjeta mladih navodi aktivnosti koje odražavaju istinsko praćenje provedbe (3 od 33) ili evaluacije lokalnih programa za mlade (2 od 33), što upućuje na

veliku potrebu za edukaciju i/ili jednostavnim alatima za praćenje i/ili evaluaciju programa za mlade.

„LPM pratimo kroz evaluaciju plana, sagledavanje i kontrole provođenja plana i aludirajući na sjednicama na sam nedostatak/napredak.“

„Mi ga kao pratimo, ali ništa ne radimo.“

Oni članovi i članice savjeta mladih koji su aktivni u sredinama gdje je izrada lokalnog programa mladih u tijeku, naveli su neke od načina na koji u tom procesu sudjeluju. Pri tome, manje od polovice njih navelo je aktivnost koja održava istinsko sudjelovanje (1 od 37):

„Savjet mladih sudjeluje u donošenju programa za mlade uz službenike i pročelnika, direktno sudjelujemo u planiranju izrade ističući stavove nas kao mladih.“

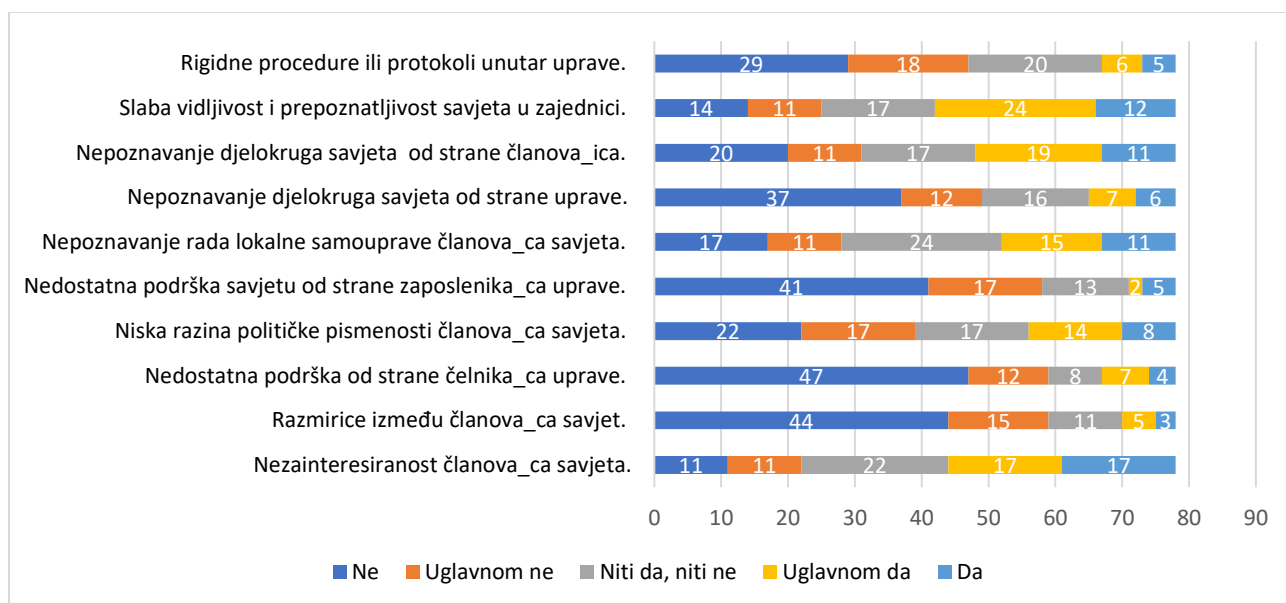
„Članovi savjeta mladih bili su uključeni u izradi upitnika i planiranje fokus grupa prilikom ispitivanja potreba mladih u svrhu izrade programa za mlade. Isto tako su članovi sudjelovali u navedenom istraživanju i fokus grupama.“

Članovi i članice savjeta mladih iz sredina koje nemaju program za mlade najviše spominju potrebu za podrškom i to kroz edukaciju članova i članica savjeta mladih.

Potrebe članova i članica savjeta mladih i predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova

Predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova smatraju da su najveće prepreke u radu savjeta mladih one koje se ne odnose na samo upravu, već i na nezainteresiranost za rad i nepoznavanje načina

rada JLP(R)S-a od strane članova i članica savjeta mladih te slaba vidljivost i prepoznatljivost rada savjeta mladih u zajednici (Slika 9).

Slika 9. Procjena predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova o zastupljenosti navedenih izazova u radu savjeta mladih (n=78).

Navedeni podaci upućuju na zaključak kako JLP(R)S-ovi imaju potrebu za podrškom u stvaranju motivirajućeg okruženja za rad savjeta mladih i/ili stjecanje vještina za bolje razumijevanje i rješavanje čimbenika koji dovode do slab(ij)e motivacije članova i članica savjeta mladih, što potvrđuju i prijedlozi samih ispitanika i ispitanica (23 od 72). Još neki od prijedloga predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova za bolji rad savjeta su: veće zakonske ovlasti savjeta mladih (17 od 72), edukacija svih dionika (12 od 72), drugačiji način odabira članova i članica savjeta mladih (10 od 72), uvođenje naknada za rad (6 od 72) i formalno određivanje osobe koja će u ime uprave raditi sa savjetom mladih (2 od 72).

Također, potrebno je educirati i informirati mlade o načinu rada JLP(R)S-a unutar kojeg djeluju, što sada ne čini više od polovice ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova!

„S dugim iskustvom u Savjetu mladih, dolazim do zaključka da je mlade sve teže motivirati ali ako im se daje na važnosti postaju zainteresirani. Približili smo mlade donositeljima odluka, što ih je potaknulo da pridonose zajednici i osjećaju se vrijednije.“

„Potrebno je pojačati zakonsku regulativu vezanu uz Savjet mladih, možda uvesti naknade za rad članovima savjeta te i na taj način valorizirati njihov rad i također, ukoliko ne provedu aktivnosti iz svog Programa, razmatrati radi čega ih nisu proveli, pokušati im pomoći u provedbi, a ukoliko ni tada ne bi bili zainteresirani za rad raspustiti Savjet jer sada prema Zakonu, samo ukoliko ne održavaju redovne sjednice mogu biti raspušteni, što nikako nije poticaj za dodatnu aktivaciju rada Savjeta već samo održavanje fiktivne situacije da Savjet postoji iako bez stvarnog učinka i rada.“

„Omogućiti veća prava savjetu pri odlučivanju u pojedinim odlukama koje se donose od strane općinskog vijeća, a odnose se na mlade, osigurati sredstva iz državnog proračuna za provedbu njihovih aktivnosti i programa na koji će se oni moći javiti, odrediti osobu koja će biti zadužena za rad savjeta mladih kako bi se upoznali s zakonskim propisima, rokovima...“

Pri procjeni različitih (pred)uvjeta za uspješan rad, članovi i članice savjeta mladih nisu mogli procijeniti raspolažu li alatima za procjenu svog rada (raspon 1-5; M=2.92; SD=1.16, n=86) ili alatima za zagovaranje i/ili praćenje politika za mlade (M=2.93; SD=1.09) što navodi na zaključak da bi im pružanje takvih alata olakšalo posao u tim područjima. Članovi i članice savjeta mladih ne mogu procijeniti shvaća li se njihov rad ozbiljno unutar lokalne zajednice (raspon 1-5; M=3.07; SD=1.29; n=86), što može dodatno umanjiti motivaciju za (neplaćeni) rad u savjetu mladih.

Prepreke osnivanja savjeta mladih i kako na njih odgovoriti

Kada ih se pitalo o razlozima zbog kojih nemaju osnovan savjet mladih, predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova (n=16) izrazili su kako im za to nedostaje ljudskih (4), financijskih kapaciteta (4), kako nema puno mladih na njihovom području (3) ili mladi nisu zainteresirani (3).

Najveći broj JLP(R)S-ova ističe potrebu edukacije potencijalnih članova i članica savjeta mladih (18 od 22), dok ih tek manji broj ističe potrebu za edukacijom zaposlenika i zaposlenica uprave (2 od 22) ili mentorskom podrškom (2 od 22). Smatraju da mladi u najvećoj mjeri sudjeluju u organiziranim aktivnostima općine, grada ili županije (9 od 20) i nisu toliko zainteresirani za organizaciju aktivnosti. Što se tiče mladih, organizacija mladih i za mlade, one se su najaktivnije kroz projekte (11 od 14) koji se provode u suradnji ili uz sufinanciranje od strane općine, grada ili županije.

„Jedina inicijativa koja ponekad dođe od mladih koji su još uvijek na selu jest da dobiju općinske društvene domove da organiziraju zabave.“

FOKUSNE GRUPE

Za prikupljanje iskustava članova i članica savjeta mladih (sadašnjih ili bivših članova i članica) održale su se ukupno četiri fokusne grupe, kako bi se prikupila iskustva za odgovor na sljedeća specifična istraživačka pitanja:

- Ispunjavaju li savjeti mladih ulogu propisanu Zakonom o savjetima mladih?
- Koje su potrebe članova i članica savjeta mladih preduvjet za povećanje kvalitete rada savjeta mladih?
- Koje su prepreke osnivanja savjeta mladih i kako na njih odgovoriti?

Dvije fokusne grupe održale su se 1. listopada 2022. godine na šestoj Nacionalnoj konferenciji savjeta mladih u Šibeniku, a sudionici i sudionice su se dobrovoljno prijavili za sudjelovanje. Treća fokusna grupa održala se 20. siječnja 2023. godine u Rijeci u sklopu konzultacija oko izmjene Zakona o savjetima mladih. Četvrta fokusna grupa održala se *online* putem Zoom konferencijskog alata, a okupila je sudionike i sudionice iz onih gradova ili županija koji do tada nisu sudjelovali u fokusnim grupama, a niti u većem broju ispunili upitnik.

Ukupno je u fokusnim grupama sudjelovalo 20 osoba, od čega 11 muškog, a 9 ženskog spola. Sudjelovali su članovi i članice sljedećih savjeta mladih:

- Savjet mladih Grada Šibenika;
- Savjet mladih Grada Varaždina;
- Savjet mladih Grada Čakovca;
- Savjet mladih Grada Donje Stubice;
- Savjet mladih Grada Ivanca;
- Savjet mladih Grada Vinkovaca;
- Savjet mladih Grada Duge Rese;
- Savjet mladih Grada Karlovca;
- Savjet mladih Grada Rijeke;
- Savjet mladih Grada Opatije;
- Savjet mladih Grada Kastva;
- Savjet mladih Grada Pazina;
- Savjet mladih Grada Trogira;
- Savjet mladih Grada Biograda na Moru;
- Savjet mladih Grada Čazme;
- Savjet mladih Splitsko-dalmatinske županije;

- Savjet mladih Virovitičko-podravske županije.

Pitanja fokusnih grupa osmislili su članovi i članice radne skupine za potrebe ovog istraživanja.

Smatra li se savjet mladih ozbiljnim (tijelom)?

Analizom odgovora o svom iskustvu, ulogama i aktivnostima koje su izvršavali tijekom svog mandata, velika većina sudionika i sudionica fokusnih grupa (njih 18 od 20) opisivala je aktivnosti koje ne pripadaju djelokrugu rada savjeta mladih prema Zakonu o savjetima mladih, a samo jedna osoba je na to eksplicitno ukazala:

„Mislim da savjeti mladih često prelaze u aktivnosti koje ne bi trebali raditi i postaju svojevrsni koordinatori civilnog društva. To nije uloga savjeta i za to ne postoji nikakva zakonska osnova.“

Sudionici i sudionice fokusnih grupa većinom smatraju da se uloga savjeta mladih drugačije percipira ovisno o kontekstu, odnosno osobama koje se o tome pita. Većina misli da se savjeti mladih puno ozbiljnije shvaćaju na lokalnim razinama:

„Ozbiljno smo tijelo onima koji nas žele ozbiljno shvatiti.“

Kada su opisivali idealne članove i članice savjeta mladih, sudionici i sudionice fokusnih grupa isticali su kako idealan savjet čine informirani i aktivni članovi i članice koji su uključeni u projekte mladih u zajednici. Također, naveli su kako idealan savjet mladih ima stvarni utjecaj u lokalnoj zajednici, radi na projektnim aktivnostima i vidljivosti među mladima. Kao jednu osobinu idealnog savjeta mladih, izdvajaju upornost:

„Važno je biti uporan, a ne da nakon prvog šamara odustaneš.“

Kada je riječ o idealnom načinu rada savjeta mladih, većina sudionika i sudionica usmjerila se na značajke organizacijske klime, odnosno međusobnih odnosa i cilja rada svojih savjeta mladih. Ističu važnost uvažavanja različitih gledišta, rasprava i dogovora u prijateljskoj atmosferi. Također, spomenula se važnost motivacije članova i članica savjeta.

„Savjet treba biti kao debatni klub, da raspravljamo svi i da se slušamo.“

„U savjetu bi trebali biti prijatelji, da radimo zajedno – da nije promocija nekoga ili nečega. Trebali bi raditi dobro za zajednicu.“

„Bez politike u butigi!“

„Ljudi u savjetu trebaju imati entuzijizam za nekoga na nešto potaknuti.“

Nadalje, kada su opisivali aktivnosti kojima se bavi idealni savjet mladih, sudionici i sudionice fokusnih grupa dijelom su opisivali aktivnosti koje ne ulaze u djelokrug rada savjeta mladih (kao na primjer: maturantski balovi, bubanj s nagradama za Božić). Međutim, navodili su i aktivnosti mentoriranja mladih u okviru *hackathona*, organizaciju neformalnih druženja mladih s gradonačelnikom, debate između kandidata i kandidatkinja u drugom krugu lokalnih izbora, provedbe anketa i procjena potreba mladih u lokalnoj zajednici. Zaključno, prema mišljenjima sudionika i sudionica fokusnih grupa, idealan savjet mladih bavi se kombinacijom informiranja i kulture (tzv. „zabavni dio“), procjenom i odgovorom na potrebe mladih u zajednici te političkim obrazovanjem mladih, a sve uz upotrebu neformalnih metoda i oblika rada.

Koje su glavne prepreke i izazovi u radu savjeta mladih?

Kao glavnu prepreku u radu, većina članova i članica savjeta mladih ističe slabu vidljivost savjeta, kao i slabu komunikaciju s mladima iz zajednice. Velik dio izazova leži i u samom nerazumijevanju djelokruga rada savjeta mladih, kako od samih članova i članica savjeta mladih tako i od strane mladih:

„Mladi od nas očekuju da otvaramo noćne klubove i njih zabavljamo.“

„U našem gradu nema organizacije koja radi zabavne sadržaje za mlade pa onda savjet to odradi. Mislim da je to dobro jer se onda okupi više ljudi pa više ljudi i čuje za savjet.“

Neki sudionici i sudionice fokusnih grupa ističu da mladi nemaju povjerenja u njih i da se savjet mladih percipira kao političko tijelo ili produljena ruka političara i političarki iz lokalne zajednice. Iako članovi i članice savjeta mladih ističu neke od problema u komunikaciji s mladima koji proizlaze iz percepcije savjeta mladih kao političkog tijela, odnosno upoznati su s nepovjerenjem koje mladi osjećaju prema političkim organizacijama bilo kakve vrste, većina sudionika i sudionica fokusnih grupa ne smatra to relevantnim u procjeni mjere u kojoj takvi savjeti mladih mogu istinski reprezentirati mlade.

„Mislim da se treba promijeniti Zakon o savjetima mladih jer se većinom radi po političkom ključu. Onda nitko od mladih ne želi surađivati jer ne želi biti u tome.“

Kao sljedeći problem sudionici i sudionice navode nisku aktivnost članova i članica savjeta mladih, koji se često ne odazivaju na sjednice savjeta mladih. Problem im je uskladiti rad savjeta mladih s obvezama svih članova i članica, pogotovo ako ne postoji fleksibilnost od strane uprave da se sjednice održavaju izvan radnog vremena uprave. Također, jedan sudionik fokusnih grupa spominje sporu administraciju uprave koja demotivira mlade koji traže da se promjene odvijaju brže.

„Ponekad je stvar u tome da su neki mladi prisiljeni od strane svojih stranaka da se jave samo da bi se osnovao savjet. Onda nisu motivirani, ne da im se, ne žele biti pod pritiskom ili samo rade ono što im se kaže.“

„Mi se moramo sastajati do 16.00 sati, kada se uprava zatvara. To automatski znači da oni članovi koji rade nikada niti neće moći biti na sjednici, a to nije rečeno tijekom prijave u savjet mladih. Ispada da ako radiš, ne možeš biti u savjetu.“

Članovi i članice županijskih savjeta mladih ističu teškoće uspostavljanja odnosa s gradovima i općinama na svom području. Članovi i članice savjeta mladih u sredinama s manjim brojem stanovnika i stanovnica ističu da mladi preferiraju odlaziti na aktivnosti u većim gradovima u kojima se školuju ili rade, a slabo su zainteresirani za uključivanje na aktivnosti u svojim lokalnim sredinama.

Sudionici i sudionice fokusnih grupa ne ističu druge prepreke u radu savjeta mladih, osim što jedan sudionik ističe da slabo surađuju s organizacijama civilnog društva u zajednici jer im se ne

odazivaju na pozive za suradnjom. Također, jedan sudionik ističe da prepreke u radu savjeta mladih ponekad dolaze i izvana, od politike na vlasti:

„Nekada je problem ta vanjska politika na koju ne možemo utjecati, a onda mi to isto moramo tako raditi jer je propisano.“

Kakva vrsta podrške je potrebna članovima i članicama savjeta mladih da rade bolje?

Većina sudionika i sudionica slaže se da je važno da savjet bude vidljiv, priznat i poznat u lokalnoj zajednici. Isto tako, nužno je imati povjerenje uprave u savjet mladih da bi savjet mladih dobro radio i surađivao s njima.

„Savjet treba biti uključen u zajednici, treba biti prisutan i imati medijsku pokrivenost.“

„Idealan savjet je onaj koji može imati direktno razumijevanje za zajednicu i jači glas od samouprave.“

Neki sudionici i sudionice fokusnih grupa spomenuli_e su važnost umrežavanja savjeta mladih, ne samo s upravom već i lokalnom zajednicom. Na pitanje o tome što je potrebno da se suradnja s lokalnom zajednicom ostvari, članovi i članice savjeta mladih ističu sljedeće pojmove: volja, energija, novac (povećanje sredstava), redoviti sastanci (savjeta mladih i savjeta mladih s gradskom upravom), pravovremena i redovita komunikacija svih dionika, lobiranje.

„Mislim da bi trebalo da savjet pomaže ljudima u zajednici i postojećim inicijativama.“

Dio sudionika i sudionica fokusnih grupa ističe važnost jačeg pozicioniranja savjeta mladih unutar Zakona o savjetima mladih i na nacionalnoj razini. Pri tome, osim izmjena Zakona ističu nužnost jasnijeg komuniciranja relevantnih državnih tijela prema savjetima mladih, kao i osiguravanja alata i okruženja za rad savjeta mladih.

„Mislim da je glavni preduvjet dobrog rada Savjeta mladih da se na nacionalnoj razini usvoji Nacionalni program za mlade i da se s nama savjetuje o tome kako promijeniti Zakon o savjetima mladih.“

„Meni nije jasna pozicija Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade, na koji način mi s njima možemo surađivati, osim što im šaljemo izvještaj? Bilo bi dobro da naprave neki model statuta savjeta mladih da se rad olakša i da savjeti budu u ravnopravnoj poziciji, a ne da sve ovisi o pojedincima u upravi.“

„Ja želim da savjet mladih bude obveza svakog mjesta. Savjet bi trebao dobiti i pravni suverenitet tako da ne ovisi toliko o upravi već da može i samostalno raditi ono što mislimo da je važno.“

„Ja želim da savjet ima veće ovlasti. Ovako ispada da ništa ne možemo i to sigurno demotivira ljude. Ja želim da savjet može graditi.“

Svi sudionici i sudionice fokusnih grupa suglasni_e su u želji za boljom edukacijom samih članova i članica savjeta mladih. Velik broj sudionika i sudionica sudjelovao je u Obuci članova i članica savjeta mladih Udruge gradova u Republici Hrvatskoj. Navode pozitivna iskustva o tome kako im je pomogla da bolje razumiju djelokrug rada savjeta mladih, njihova prava i obaveze, sadržaj potrebne dokumentacije i neke procese rada u upravi.

Dio sudionika i sudionica fokusnih grupa ističe kako se usavršavaju metodom pokušaja i pogrešaka, dok dio ističe kako se za rad u savjetu mladih usavršavaju kroz umrežavanje s nevladinim organizacijama. Isto tako, dio članova i članica savjeta mladih navodi kako su njihove matične političke stranke koje su ih predložile za savjet mladih također mjesto na kojem usvajaju relevantna znanja za rad u savjetu mladih. Kada ih se pitalo o kojim temama žele više znati kao predstavnici i predstavnice savjeta mladih, sudionici i sudionice fokusnih grupa navode teme utjecaja medija, vidljivosti, zelene tranzicije i rodne ravnopravnosti.

Što se tiče poboljšanja vidljivosti savjeta, većina članova i članica savjeta mladih navodi češće i sustavno informiranje o savjetima mladih, od škola na dalje, kao i neposredan kontakt s mladima u zajednici. Osim informiranja učenika i učenica o ulozi savjeta, sudionici i sudionice fokusnih grupa ističu važnost poticanja mladih na aktivnost i (aktivno) sudjelovanje kroz suradnju ili uključivanje u rad savjeta mladih.

„Trebalo bi više pričati o savjetima mladih u školi, recimo na satovima politike i gospodarstva. Moglo bi se to kroz suradnju s profesorima i školama.“

ZAKLJUČCI ISTRAŽIVANJA

I. Ispunjavaju li savjeti mladih ulogu propisanu Zakonom o savjetima mladih?

Analiza prikupljenih podataka upućuje na zaključak da savjeti mladih uglavnom djeluju u skladu sa svrhom i ciljem propisanim Zakonom o savjetima mladih, no u većini slučajeva njihove aktivnosti izlaze van okvira propisanog djelokruga rada.

- Kada se uspoređi ukupan broj analiziranih aktivnosti iz programa savjeta mladih za 2023. godinu (169) s brojem aktivnosti koje su u duhu svrhe i cilja djelovanja savjeta mladih (111) ili onima koje se nedvosmisleno odnose na neku od aktivnosti propisanih kao obavezne u članku 19., stavak (2) Zakona o savjetima mladih (67), dolazi se do brojeva koji upućuju na raskorak: savjeti mladih često provode aktivnosti koje nisu u djelokrugu njihovog rada, za što troše i određenu količinu financijskih sredstava: čak 37% analiziranih proračuna savjeta mladih;
- Analizom odgovora o svom iskustvu, ulogama i aktivnostima koje su izvršavali_e tijekom svog mandata, većina članova i članica savjeta mladih koji_e su sudjelovali_e u fokusnim grupama opisivali su aktivnosti koje ne pripadaju djelokrugu rada savjeta mladih;
- Pri definiranju uloge savjeta mladih u upitniku za članove i članice savjeta mladih, većina samih članova i članica savjeta mladih navodi definiciju koja odražava cilj i svrhu savjeta mladih. Kada se njihovi odgovori pak analiziraju detaljnije, samo trećina članova i članica savjeta mladih kroz definiciju rada savjeta mladih pokazuje da su upoznati s njegovim osnovnim zadaćama prema članku 19. Zakona o savjetima mladih. Pri isticanju uspješnih aktivnosti svog savjeta mladih, samo se polovica ispitanika i ispitanica pohvalila onim aktivnostima koje zaista i pripadaju djelokrugu rada savjeta mladih. S jedne strane to može odražavati njihovu neinformiranost o vlastitoj ulozi, s druge strane preuzimanje uloge organizatora i organizatorica aktivnosti u manjim sredinama bez jake civilne scene. Također, u nekim slučajevima takvi rezultati mogu odražavati i provedbu nerealno postavljenih očekivanja od strane JLP(R)S-ova koji savjete mladih gledaju kao izvoditelje i izvoditeljice svojih politika za mlade;
- Podaci prikupljeni od članova i članica savjeta mladih upućuju na zaključak kako preko polovice njih u najvećoj mjeri provode aktivnosti u suradnji s organizacijama i institucijama iz zajednice, no preko četvrtine se izjasnilo da savjet mladih samostalno provodi aktivnosti;

- Većina članova i članica savjeta mladih zna da savjet mladih treba imati poslovnik o radu, program rada uz financijski plan te podnositi godišnje izvješće o radu. S druge strane, članovi i članice savjeta mladih ne mogu procijeniti imaju li jasnu viziju ciljeva koje želi postići u svom mandatu, kao niti odgovaraju li njihov program i financijski plan rada na potrebe mladih u lokalnoj zajednici;
- Većina članova i članica savjeta mladih izrazila je da su zagovarali donošenje programa za mlade u svojoj sredini;
- Članovi i članice savjeta mladih pri procjeni potreba mladih u 40% slučajeva polaze od svog osobnog iskustva i/ili iskustva svojih bližnjih. Ukoliko ne predstavljaju ili nemaju kontakta s udrugama koje okupljaju mlade koji su izvan njihovih socijalnih krugova, ovaj način ispitivanja potreba ne predstavlja dobru praksu u zagovaranju problema i pitanja mladih, a pogotovo mladih s manje mogućnosti (npr. mladi s invaliditetom, mladi u siromaštvu ili riziku od siromaštva, mladi pripadnici nacionalnih manjina, mladi tražitelji azila itd.);
- Polovica ispitanih članova i članica savjeta izražava da o problemima mladih s čelnicima i čelnicama uprave ili općinskog, gradskog ili županijskog vijeća raspravljaju jednom u šest mjeseci ili rjeđe. S druge strane, članovi i članice savjeta mladih smatraju odnos savjeta mladih i svojih čelnika i čelnica uglavnom zadovoljavajućim, bez obzira na to pripadaju li sami političkom pomlatku ili ne;
- Zabrinjava podatak da gotovo 70% članova i članica savjeta nije polazilo edukacije i/ili usavršavanja za rad u savjetu mladih. Svi sudionici i sudionice fokusnih grupa suglasni su u želji za boljom edukacijom samih članova i članica savjeta;
- Ispitani članovi i članice savjeta mladih nisu mogli procijeniti raspolažu li alatima za procjenu svog rada ili alatima za zagovaranje i/ili praćenje politika za mlade što navodi na zaključak da bi pružanje takvih alata olakšalo posao u tim područjima.

II. Pružaju li JLP(R)S-ovi savjetima mladih preduvjete za ispunjavanje njihove uloge?

- Ispitani predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova pozitivno gledaju na participaciju mladih i motivirani su za rad sa savjetima mladih;

- Više od polovice ispitanika i ispitanica izražava da njihov JLP(R)S ima određenog službenika ili službenicu zaduženu za rad s mladima. S druge strane, manje od polovice predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova smatra da njihova sredina ima strateški okvir za rad s mladima u vidu strategija, planova razvoja, akcijskih planova, odluka i zaključaka (grado)načelnika i (grado)načelnica ili župana i županica. Još manji broj, tek oko trećine, ima važeći program za mlade. To potvrđuju i odgovori članova i članica savjeta mladih, preko polovice njih navodi da njihova sredina nema važeći program za mlade;
- Kod definiranja zadaće savjeta mladih, većina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova pokazala je znanje o cilju i svrsi djelovanja savjeta mladih, no manje od trećine pokazalo je znanje o Zakonom propisanim zadaćama savjeta mladih po članku 13. Zakona o savjetima mladih. Pri opisu najvećih uspjeha svojih savjeta mladih, samo polovica predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navelo je aktivnosti koji odgovaraju zakonski propisanom cilju i svrsi savjeta mladih. Navedeno ukazuje na mogućnost da značajan broj JLP(R)S-ova smatra savjete mladih organizacijskim i provedbenim tijelima koji se bave poslovima koji bi trebali biti u domeni civilnog društva ili drugih organizacija u lokalnim zajednicama;
- Nadalje, iako prema zakonski propisanom djelokrugu rada savjeta mladih, savjeti mladih imaju savjetodavnu, a ne organizacijsku ili izvršnu ulogu, 43% predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova navodi da njihov savjet mladih u najvećem mjeri predlaže i provodi aktivnosti za mlade s različitim institucijama i organizacijama iz zajednice, a gotovo 10% ih navodi da članovi i članice savjeta mladih u potpunosti samostalno provode aktivnosti za mlade. Oko petine ispitanika i ispitanica navodi da JLP(R)S-ovi i savjeti mladih zajednički provode projekte za mlade;
- Većina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova upoznata je sa zakonski propisanom dokumentacijom. Točnije, većina predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova zna da savjet mladih treba imati poslovnik o radu, svake godine usvojiti program rada uz financijski plan savjeta mladih, kao i očitovati se o istom u godišnjem izvješću o radu;
- Preko polovice ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova smatraju da su se njihovi savjeti mladih bavili zagovaranjem lokalnog programa za mlade;
- Kroz odgovor na pitanje o načinu uključivanja savjeta mladih u praćenje provedbe lokalnog programa za mlade, čak 40% predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova, koji su na pitanje odgovorili, ponudili su odgovore koji zapravo ne nude odgovor na postavljeno pitanje, što

upućuje na nerazumijevanje uloge savjeta mladih, procesa praćenja ili svrhe lokalnih programa za mlade općenito;

- Gotovo 70% ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova izražava da se čelnici i čelnice uprave sastaju s članovima i članicama savjeta mladih manje od propisane zakonske obveze, odnosno jednom u šest mjeseci ili čak i rjeđe;
- Samo trećina ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova polazilo je neku vrstu edukacije za rad s mladima. Manje od polovice ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova obuhvaćenih istraživanjem osigurava obuku za svoje članove i članice savjeta mladih;
- Članovi i članice savjeta mladih koji su sudjelovali u fokusnim grupama ističu da podrška od strane JLP(R)S-ova često ovisi o afinitetima, volji i znanju pojedinaca i pojedinki u upravi i da izostaje sveobuhvatna, jasna regulativa na nacionalnoj razini.

III. Koje su potrebe članova i članica savjeta mladih i predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova preduvjet za povećanje kvalitete rada savjeta mladih?

- Potrebna je edukacija za predstavnike i predstavnice JLP(R)S-ova, pogotovo o stvaranju motivirajućeg okruženja za rad savjeta mladih i/ili stjecanje vještina za bolje razumijevanje i rješavanje čimbenika koji dovode do slab(ij)e motivacije članova i članica savjeta mladih;
- Potrebna je edukacija članova i članica savjeta mladih o njihovom djelokrugu rada, načinu funkcioniranja uprave te zagovaranju potreba mladih unutar uprave;
- Potrebna je podrška organizacijama civilnog društva i neformalnim skupinama mladih koje kandidiraju članove i članice u savjet mladih o tome na koji način ih mogu podržati tijekom mandata;
- Potrebna je edukacija o svrsi i ciljevima programa za mlade, načinima i modelima zagovaranja lokalnih programa za mlade za one savjete mladih koji djeluju u sredinama koje nemaju taj strateški dokument;
- Pružiti jasnije smjernice za izgled i format programa rada savjeta mladih i financijskog plana i poslovnika savjeta mladih;
- Osigurati alate za zagovaranje i/ili praćenje politika za mlade;

- Osigurati alate za procjenu rada savjeta mladih.

IV. Koje su prepreke osnivanja savjeta mladih i kako na njih odgovoriti?

- Predstavnici i predstavnice JLP(R)S-ova izrazili su kako su glavne prepreke u osnivanju savjeta mladih nedostatak ljudskih ili financijskih kapaciteta, nizak broj mladih u mjestu ili nezainteresiranost mladih za savjet mladih;
- Najveći broj ispitanih predstavnika i predstavnica JLP(R)S-ova ističe potrebu edukacije potencijalnih članova i članica savjeta mladih uoči raspisivanja javnog poziva za isticanjem kandidatura za savjet mladih;
- Članovima i članicama savjeta mladih i predstavnicima i predstavnicama JLP(R)S-ova potrebno je pružiti informacije o alternativnim modelima uključivanja mladih u odlučivanje i upravljanje JLP(R)S-om.

PRILOZI

Quo vadis, savjeti mladih? – upitnik za članove i članice savjeta mladih

Dragi članovi i drage članice savjeta mladih!

Pred vama se nalazi upitnik kojim se želi dobiti uvid u iskustva, stanje i potrebe savjeta mladih u Hrvatskoj.

Cilj je prikupiti informacije koje će poslužiti za analizu stanja i procjenu potreba savjeta mladih, dodatno usavršavanje postojećih edukacija za savjete mladih, kao i izradu prijedloga i smjernica za osiguravanje kvalitetnog rada savjeta mladih i participacije mladih u donošenju odluka. Ispunjavanje upitnika traje desetak minuta. Upitnik je anoniman i odgovori na pitanja koriste se isključivo u istraživačke svrhe. Podaci se prikupljaju u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12), Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka, kao i o slobodnom protoku takvih. Upisivanje podataka smatrat će se vašom privolom za obradu tih podataka.

Upitnik se provodi u sklopu projekta „Savjeti mladih – kako dalje?“ kojega provode Info zona, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, Udruga „Delta“ i Općina Lindesnes iz Norveške. Projekt je podržan s € 75.000,00 financijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru Europskog gospodarskog prostora i Norveških grantova. Sadržaj je isključiva odgovornost Info zone i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

U slučaju dodatnih pitanja i/ili želje za dobivanjem rezultata analize javite se na delta@udrugadelta.hr.

Postoji 41 pitanja u ovom upitniku.

Ajmo od početka. Što vas motivira?

Koliko godina ste već u savjetu mladih? (upisati ukupan zbroj iz svih mandata, ako ih je bilo više):

Tko vas je kandidirao za članstvo u savjetu mladih?

Molim izaberite **samo jedan** od ponuđenih odgovora.

- Udruga mladih ili udruga za mlade
- Neformalna inicijativa mladih
- Politička stranka

- Vijeće učenika
- Studentski zbor
- Sindikalna ili strukovna organizacija

Jeste li u članstvu političkog pomlatka? *

- Da
- Ne

Koliko vam je važno u radu savjeta mladih zastupati stavove svoje političke opcije?

- Uopće mi nije važno
- Nije mi važno
- Važno mi je
- Jako mi je važno

Kakva je vaša motivacija za rad u savjetu mladih u odnosu na početak mandata?

- Izrazito niža nego prije
- Niža nego prije
- Ista kao prije
- Viša nego prije
- Izrazito viša nego prije

Procijenite razinu ispunjenja svojih očekivanja od djelovanja u savjetu mladih:

- Izrazito ispod očekivanja
- Ispod očekivanja
- U skladu s očekivanjima
- Iznad očekivanja
- Izrazito iznad očekivanja

Bi li svojim prijateljima i prijateljicama preporučio_la da se jave na javni poziv za isticanjem kandidatura za izbor članova i članica savjeta mladih?

- Da
- Ne

Biste li se opet kandidirali za članstvo u savjetu mladih (bez obzira na to koliko godina sad imate)?

- Da
- Ne

Opišite ukratko zbog čega ste htjeli postati član_ica savjeta mladih?

Idemo dalje. Radi li se?

Što su po vašem mišljenju glavne zadaće savjeta mladih?

Koje dokumente svaki savjet mladih treba imati?

- Poslovnik o radu
- Program rada savjeta mladih uz financijski plan
- Godišnje izvješće o radu
- Ostalo:

Koliko često vaš savjet razgovara oko potreba mladih sa sljedećim dionicima (odaberite opciju najbližu stvarnom stanju)?

	nikada	gotovo nikada	jednom godišnje	šest jednom u	tromeseči jednom u	više puta u tromeseči
Zaposlenici_e općine/grada/županije (npr. službenici_e, tajnici_e...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čelnici_e općine/grada/županije (npr. načelnik_ca/gradonačelnik_ca/župan_ica, predsjednik_ca vijeća)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(Ne)formalne organizacije mladih i za mlade	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugi mladi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stručnjaci_kinje iz područja mladih	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Koliko često upućujete svoja očitovanja (npr. amandmani, očitovanja o pojedinim točkama dnevnog reda, mišljenja, dopisi) na sjednice općinskog/gradskog/županijskog vijeća? Odaberite opciju najbližu stvarnom stanju.

- gotovo nikada
- jednom godišnje
- jednom u šest mjeseci
- jednom u tromjesečju
- više puta u tromjesečju

*Zašto gotovo nikad ne upućujete svoja očitovanja na sjednice općinskog/gradskog/županijskog vijeća?

Na čiju se inicijativu uglavnom sazivaju sjednice vašeg savjeta?

- Članova i članica savjeta mladih
- Predsjednika ili predsjednice savjeta mladih
- Službenika ili službenice uprave
- Čelnika_ce uprave (npr. načelnik_ca/gradonačelnik_ca/župan_ica ili predsjednik_ca vijeća)
- Ne znam procijeniti
- Ostalo

Jeste li polazili; polazite li dodatne edukacije i/ili usavršavanja za rad u savjetu mladih?

- Da
- Ne

*Koje? (nabrojite one koja smatrate važnima):

Jeste li kao predstavnik_ca savjeta mladih član ili članica nekog radnog tijela vašeg općinskog/gradskog/županijskog vijeća?

- Da
- Ne
- Ostalo

U kojem ste radnom tijelu općinskog/gradskog/županijskog vijeća kao predstavnik_ca savjeta mladih?

Sudjeluje li vaš savjet aktivno na sjednicama općinskog/gradskog/županijskog vijeća?

- Da
- Ne

*Zašto ne sudjelujete na sjednicama vijeća?

Ukratko opišite najveći uspjeh svog savjeta mladih u ovom mandatu:

Još malo! A gdje su tu mladi?

Ima li vaša općina/grad/županija program za mlade?

- Da
- Ne, trenutno je u izradi
- Ne, u planu je
- Ne, nije u planu

*Kako je vaš savjet mladih uključen u praćenje provedbe programa za mlade?

*Kako je vaš savjet mladih uključen u proces izrade ili planiranja?

Jeste li zagovarali donošenje programa za mlade prema svojoj općini/gradu/županiji?

- Da
 Ne

Kakva vam je podrška potrebna u zagovaranju donošenja programa za mlade?

Ima li vaš savjet mladih svoju mrežnu stranicu ili društvene mreže?

- Da
 Ne

*Kakav sadržaj objavljujete na mrežnoj stranici ili društvenim mrežama?

*Tko uređuje mrežnu stranicu ili društvene mreže vašeg savjeta?

Na koji način vaš savjet prati potrebe mladih u zajednici?

- Ne pratimo potrebe mladih
 Osobno iskustvo članova_ica savjeta i naših prijatelja_ica i poznanika_ca
 Pratimo relevantna istraživanja potreba mladih koja rade druge organizacije i/ili institucije
 Samostalno radimo procjenu potreba mladih
 Potičemo općinu/grad/županiju da procjenjuje potrebe mladih
 Ostalo

*Koje metode najviše koristite? (npr. anketa, razgovori, strukturirani dijalog, analiza dokumentacije)

I za kraj. Ocijeni sebe, ocijeni njih!

Sljedeća pitanja odnose se na vaša iskustva u savjetu mladih. Koliko se slažete sa sljedećim tvrdnjama?

	Izrazito se slazem	Uglavnom se ne	Niti se slazem niti	Uglavnom se slazem	Izrazito se slazem
Dobivamo adekvatnu pomoć od strane službenika i službenica općine/grada/županije.	☐	☐	☐	☐	☐
Raspolažemo alatima za uspješno planiranje rada.	☐	☐	☐	☐	☐
Odnos savjeta i čelnika i čelnica općine/grada/županije (npr. načelnik_ca/gradonačelnik_ca/župan_ica i predsjednik_ca vijeća) je loš.	☐	☐	☐	☐	☐

	Izrazito ne slažem	Izrazito se	Uglavnom se ne	Uglavnom slažem niti se	Niti se slažem niti	Uglavnom se slažem	Izrazito se slažem
Raspolažemo alatima za zagovaranje i/ili praćenje politika za mlade.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naš savjet mladih se shvaća ozbiljno u lokalnoj zajednici .	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mogu se osloniti na ostale članove i članice savjeta mladih u provedbi našeg programa rada.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naš program i financijski plan rada savjeta odgovaraju na potrebe mladih u zajednici.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Imamo jasnu viziju ciljeva koje kao savjet želimo postići u ovom mandatu.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Raspolažemo alatima za procjenu svog rada.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Članovi i članice našeg savjeta mladih pretežito zastupaju stavove svojih političkih opcija.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Koja tvrdnja najbolje opisuje većinu vaših zagovaračkih aktivnosti (zagovaračke aktivnosti osmišljene su za utjecaj na politike, prakse i ponašanje prema mladima)? Odaberite tvrdnju koja najviše odgovara stvarnom stanju.

- Ne bavimo se zagovaračkim aktivnostima.
- Adresiramo aktualne probleme i pitanja mladih iz zajednice pred čelnicima i čelnicama uprave i općinskim/gradskim/županijskim vijećima.
- Iniciramo tematske sjednice općinskog/gradskog/županijskog vijeća na teme koje su mladima važne.
- Partnerski odlučujemo o problematici i pitanjima mladih u općini/gradu/županiji s čelnicima_ama uprave i općinskim/gradskim/županijskim vijećem.

Koja tvrdnja najbolje opisuje većinu vaših aktivnosti u programu rada i financijskom planu rada savjeta mladih?

- Ne provodimo aktivnosti za mlade u zajednici.
- Samostalno iniciramo i provodimo aktivnosti za mlade u svojoj zajednici.
- Predlažemo aktivnosti koje ostvarujemo u suradnji s organizacijama i institucijama iz zajednice (npr. udruge mladih i za mlade, sveučilišta, škole, javne ustanove).
- Predlažemo konkretne projekte općini/gradu/županiji, koja ih s nama provodi u djelo.

Sad je stvarno kraj. Samo još upišite svoje demografske podatke!

Spol:

Dob:

Na kojoj razini djeluje vaš savjet?

Molim izaberite **samo jedan** od ponuđenih odgovora.

- Općinskoj
- Gradskoj
- Županijskoj

Koja je veličina vaše općine/grada?

Molim izaberite **samo jedan** od ponuđenih odgovora.

- do 10 000 stanovnika i stanovnica
- od 10 do 35 000 stanovnika i stanovnica
- više od 35 000 stanovnika i stanovnica

Naziv vaše županije?

☐ I ZAGREBAČKA	☐ XII BRODSKO-POSAVSKA
☐ II KRAPINSKO-ZAGORSKA	☐ XIII ZADARSKA
☐ III SISAČKO-MOSLAVAČKA	☐ XIV OSJEČKO-BARANJSKA
☐ IV KARLOVAČKA	☐ XV ŠIBENSKO-KNINSKA
☐ V VARAŽDINSKA	☐ XVI VUKOVARSKO-SRIJEMSKA
☐ VI KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	☐ XVII SPLITSKO-DALMATINSKA
☐ VII BJELOVARSKO-BILOGORSKA	☐ XVIII ISTARSKA
☐ VIII PRIMORSKO-GORANSKA	☐ XIX DUBROVAČKO-
NERETVANSKA
☐ IX LIČKO-SENSKA	☐ XX MEĐIMURSKA
☐ X VIROVITIČKO-PODRAVSKA	☐ XXI GRAD ZAGREB
☐ XI POŽEŠKO-SLAVONSKA	

Mjesto za komentare:

Hvala na vašem vremenu i trudu!

Vaši odgovori će poslužiti za analizu stanja i procjenu potreba savjeta mladih, dodatno usavršavanje postojećih edukacija za savjete mladih, kao i izradu prijedloga i smjernica za osiguravanje kvalitetnog rada savjeta mladih i participacije mladih u donošenju odluka.

Za sva dodatna pitanja, rezultate i/ili interes za sudjelovanjem u projektu „Savjeti mladih – kako dalje?“ pišite na delta@udruga-delta.hr!

Savjeti mladih – kako dalje? – upitnik za predstavnike i predstavnice JLP(R)S-ova

Poštovana/i,

pred Vama se nalazi upitnik kojim se želi dobiti uvid u iskustva, stanje i potrebe predstavnika i predstavnica jedinica lokalne i regionalne samouprave u radu sa savjetima mladih.

Cilj je prikupiti informacije koje će poslužiti za izradu prijedloga i smjernica za osiguravanje kvalitetnog rada savjeta mladih i participacije mladih u donošenju odluka.

Ispunjavanje traje pet do deset minuta. Upitnik je anonimn i odgovori na pitanja koriste se isključivo u istraživačke svrhe. Podaci se prikupljaju u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12), Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka, kao i o slobodnom protoku takvih. Upisivanje podataka smatrat će se Vašom privolom za obradu tih podataka.

Upitnik se provodi u sklopu projekta „Savjeti mladih – kako dalje?“ kojega provode Info zona, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, Udruga „Delta“ i Općina Lindesnes iz Norveške. Projekt je podržan s € 75.000,00 financijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru Europskog gospodarskog prostora i Norveških grantova. Sadržaj je isključiva odgovornost Info zone i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

U slučaju dodatnih pitanja i/ili želje za dobivanjem rezultata analize javite se na delta@udrugadelta.hr.

Postoji 50 pitanja u ovom upitniku.

Mladi su...

Koliko se slažete sa sljedećim tvrdnjama? *

Molim izaberite odgovarajući odgovor za svaku stavku.

	Ne slažem se	Uglavnom se ne slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Uglavnom se slažem	Slažem se
Mladi su kreativna snaga naše općine/grada/županije.	☐	☐	☐	☐	☐

	Ne slažem se	Uglavnom se ne slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Uglavnom se slažem	Slažem se
Mladi trebaju pokretati promjene u općini/gradu/županiji.	☐	☐	☐	☐	☐
Mladima treba omogućiti aktivno sudjelovanje u donošenju odluka u općini/gradu/županiji.	☐	☐	☐	☐	☐
Mladi su češće problem nego snaga u životu naše općine/grada/županije.	☐	☐	☐	☐	☐
Potrebe i mišljenja mladih važno je uzeti u obzir pri kreiranju politika.	☐	☐	☐	☐	☐

Ima li Vaša općina/grad/županija savjet mladih? *

- Da
- Ne, ali raspisali smo javni poziv ili je savjet mladih u fazi konstituiranja
- Ne, ali raspisali smo javni poziv ili se savjet konstituira - po prvi puta!
- Ne, ne planiramo ga imati

Tko i kako radi s mladima?

Je li Vaša općina/grad/županija odredila službenika_cu koja radi sa mladima? *

- Ne
- Da, ali to nisam ja
- Da, to sam ja
- Ostalo

Je li Vaša općina/grad/županija odredila službenika_cu koja radi sa savjetom mladih? *

- Ne
- Da, ali to nisam ja
- Da, to sam ja
- Ostalo

Koliko ste motivirani za rad sa savjetima mladih? *

- Izrazito nisko motiviran_a
- Nisko motiviran_a
- Niti motiviran_a niti nemotiviran_a
- Motiviran_a
- Visoko motiviran_a

Jeste li polazili; polazite li dodatne edukacije i/ili usavršavanja za rad s mladima?

- Da
- Ne
- Ne znam

Koje? (nabrojite one koja smatrate važnima):

Postoji li strateški okvir za rad s mladima u Vašoj općini/gradu/županiji (npr. ulaganje u mlade je strateška smjernica strategija i planova razvoja kao i akcijskih planova, odluka i zaključaka gradonačelnika)?

- Da
- Ne
- Ne znam
- Ostalo

Ima li Vaša općina/grad/županija program za mlade?

- Da
- Ne, trenutno je u izradi
- Ne, u planu je
- Ne i nije u planu

*Na koji način je savjet mladih uključen u praćenje provedbe programa za mlade?

*Na koji način je savjet mladih uključen u proces izrade programa za mlade?

Je li Vaš savjet mladih zagovarao donošenje programa za mlade?

- Da
- Ne
- Ne znam

S kojim vanjskim organizacijama Vaša općina/grad/županijama surađuje u provedbi aktivnosti za mlade?

Recite nam više o Vašem savjetu mladih...

Što su po Vama glavne zadaće savjeta mladih?

Koje dokumente svaki savjet mladih treba imati?

- Poslovnik o radu
- Program rada savjeta mladih uz financijski plan
- Godišnje izvješće o radu
- Ostalo:

Na čiju se inicijativu većinom sastaje Vaš savjet mladih?

- Članova i članica savjeta mladih
- Predsjednika ili predsjednice savjeta mladih
- Službenika ili službenice uprave
- Čelnika_ice uprave (npr. načelnik_ca/gradonačelnik_ca/župan_ica ili predsjednik_ca vijeća)
- Ne znam procijeniti
- Ostalo

Koliko često čelnici i čelnice općine/grada/županije sudjeluju na sjednicama savjeta mladih (npr. načelnik_ca/gradonačelnik_ca/župan_ica i/ili predsjednik_ca vijeća)? Odaberite opciju koja je najbliža istini.

- Nikada
- Jednom godišnje
- Jednom u šest mjeseci
- Jednom u tromjesečju
- Više puta u tromjesečju

Je li Vaša općina/grad/županija osigurala obuku za savjet mladih?

- Da
- Ne

*Tko je održao obuku za savjet mladih?

- Udruga gradova u Republici Hrvatskoj
 Predstavnici ili predstavnice općine/grada/županije
 Bivši članovi ili članice savjeta mladih
 Organizacija mladi i za mlade
 Ostalo

Sadrži li mrežna stranica Vaše općine/grada/županije informacije o radu savjeta mladih?

- Da
 Ne

*Tko uređuje sadržaj na mrežnoj stranici?

Sudjeluju li predstavnici ili predstavnice savjeta mladih u radnim tijelima Vašeg općinskog/gradskog/županijskog vijeća?

- Da
 Ne

*U kojem radnom tijelu općinskog/gradskog/županijskog vijeća sudjeluju predstavnici_e Vašeg savjeta mladih?

Sudjeluje li Vaš savjet mladih aktivno na sjednicama općinskog/gradskog/županijskog vijeća? *

- Da
 Ne

Opišite najveći uspjeh savjeta mladih u Vašoj općini/gradu/županiji:

Što ne funkcionira?

Predstavlja li navedeno izazov u radu sa savjetom mladih Vaše općine/grada/županije?

	Ne	Uglavnom ne	Niti da, niti ne	Uglavnom da	Da
Nezainteresiranost članova i članica savjeta mladih.	☐	☐	☐	☐	☐
Razmirice između članova i članica savjeta mladih.	☐	☐	☐	☐	☐
Nedostatak podrške od strane čelnika_ca općine/grada/županije.	☐	☐	☐	☐	☐
Niska razina političke pismenosti članova i članica savjeta mladih.	☐	☐	☐	☐	☐

	Ne	Uglavnom ne	Niti da, niti ne	Uglavnom da	Da
Nedostatak podrške savjetu mladih od strane zaposlenika i zaposlenica uprave.	☐	☐	☐	☐	☐
Nepoznavanje načina rada lokalne samouprave članova i članica savjeta mladih.	☐	☐	☐	☐	☐
Nepoznavanje djelokruga rada savjeta mladih od strane uprave.	☐	☐	☐	☐	☐
Nepoznavanje djelokruga rada savjeta mladih od strane članova i članica savjeta mladih.	☐	☐	☐	☐	☐
Slaba vidljivost i prepoznatljivost rada savjeta mladih u zajednici.	☐	☐	☐	☐	☐
Rigidne procedure ili protokoli unutar uprave.	☐	☐	☐	☐	☐

Što je po Vašem mišljenju potrebno da savjet mladih funkcionira bolje?

Koja tvrdnja najbolje opisuje većinu zagovaračkih aktivnosti savjeta mladih Vaše općine/grada/županije? (zagovaračke aktivnosti osmišljene su za utjecaj na politike, prakse i ponašanje prema mladima; odaberite onu tvrdnju koja je najbliža istini):

- Savjet mladih se ne bavi zagovaračkim aktivnostima
- Savjet mladih se koristi u političke svrhe ili zagovara stavove političkih opcija.
- Savjet mladih predstavlja svoj rad na općinskom/gradskom/županijskom vijeću, radnim tijelima i sl.
- Savjet mladih adresira aktualne probleme i pitanja mladih iz zajednice pred čelnicima i čelnicama uprave i pred općinskim/gradskim/županijskim vijećima
- Savjet mladih ima priliku sudjelovati u odlučivanju o problematici i pitanjima mladih u općini/gradu/županiji.

Koja tvrdnja najbolje opisuje većinu aktivnosti savjeta mladih Vaše općine/grada/županije (daberite onu tvrdnju koja je najbliža istini)? *

- Savjet mladih ne provodi aktivnosti za mlade u zajednici.

- Savjet mladih samostalno inicira i provodi aktivnosti za mlade u zajednici.
- Savjet mladih predlaže aktivnosti koje zatim provodi u djelo u suradnji s organizacijama i institucijama iz zajednice.
- Savjet mladih predlaže konkretne projekte općini/gradu/županiji, koje zajednički s donositeljima odluka provodi u djelo.

Dio upitnika za JLP(R)S-ove koji nemaju savjet

Savjet mladih - gdje je zapelo?

Je li Vaša općina/grad/županija ikad raspisala javni poziv za isticanje kandidatura za savjet mladih? *

- Da
- Ne

Ako DA - Zašto nemate (ili do sada niste imali) savjet mladih?

- Na javni poziv se nije javio dovoljan broj mladih
- Nije bilo dovoljno važećih kandidatura
- Vijećnici i vijećnice nisu odobrili kandidate i kandidatkinje
- Savjet mladih se nije uspio konstituirati
- Ostalo

Ako NE – Zašto nemate savjet mladih?

- Prošla negativna iskustva
- Nema puno mladih na našem području
- Nedostaje nam ljudskih kapaciteta u općini/gradu/županiji
- Nedostaje nam financijskih kapaciteta u općini/gradu/županiji
- Osnivanje savjeta mladih nam nije prioritet
- Ostalo

Kakva podrška Vam treba za osnivanje savjeta mladih?

- Treba nam edukacija za zaposlenike i zaposlenice općine/grada/županije
- Treba nam edukacija za potencijalne članove i članice savjeta mladih (npr. za udruge mladih i za mlade, vijeća učenika_ca, studentske zborove, pomlatke političkih stranaka, sindikalne ili strukovne organizacije, mlade koji mogu osnovati neformalnu inicijativu)
- Treba nam mentorska podrška
- Ostalo

Jeste li upoznati sa Zakonom o savjetima mladih?

- Ne
- Uglavnom ne

- Uglavnom da
 Da

Još malo o mladima...

Ima li Vaša općina/grad/županija program za mlade?

- Da
 Ne, trenutno je u izradi
 Ne, u planu je
 Ne, nije u planu

Na koji način su mladi uključeni u proces?

Jesu li mladi u Vašoj općini/gradu/županiji zagovarali donošenje programa za mlade?

- Da
 Ne

Koja tvrdnja najbolje opisuje većinu (zagovaračkih) aktivnosti mladih, organizacija za mlade i/ili organizacija mladih vaše općine/grada/županije? (zagovaračke aktivnosti osmišljene su za utjecaj na politike, prakse i ponašanje prema mladima):

- Koriste se u političke svrhe ili zagovaraju stavove političke stranke.
 Sudjeluju u organiziranim aktivnostima općine/grada/županije.
 Predstavljaju svoj rad na općinskom/gradskom/županijskom vijeću, radnim tijelima i sl.
 Informira ih se o pitanjima i problematici mladih u općini/gradu/županiji.
 Konzultira ih se o pitanjima i problematici mladih u općini/gradu/županiji.
 Sudjeluju u odlučivanju o pitanjima i problematici mladih u općini/gradu/županiji.

Koja tvrdnja najbolje opisuje većinu aktivnosti mladih, organizacija za mlade i/ili organizacija mladih Vaše općine/grada/županije?: *

- Samostalno iniciraju i provode projekte za mlade.
 Predlažu projekte općini/gradu/županiji, koji ih (su)financira.
 Predlažu projekte općini/gradu/županiji, koji ih zajednički s njima provodi u djelo kroz partnerski ili suradnički odnos.
 Ostalo

I za kraj - upišite svoje podatke!

Spol:

Dob:

Gdje radite? *

- U općini
- U gradu
- U županiji

Koja je veličina Vaše općine/grada?

Molim izaberite **samo jedan** od ponuđenih odgovora.

- do 10 000 stanovnika i stanovnica
- od 10 do 35 000 stanovnika i stanovnica
- više od 35 000 stanovnika i stanovnica

U kojoj županiji se nalazite?

☐ I ZAGREBAČKA	☐ XII BRODSKO-POSAVSKA
☐ II KRAPINSKO-ZAGORSKA	☐ XIII ZADARSKA
☐ III SISAČKO-MOSLAVAČKA	☐ XIV OSJEČKO-BARANJSKA
☐ IV KARLOVAČKA	☐ XV ŠIBENSKO-KNINSKA
☐ V VARAŽDINSKA	☐ XVI VUKOVARSKO-SRIJEMSKA
☐ VI KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	☐ XVII SPLITSKO-DALMATINSKA
☐ VII BJELOVARSKO-BILOGORSKA	☐ XVIII ISTARSKA
☐ VIII PRIMORSKO-GORANSKA	☐ XIX DUBROVAČKO-
NERETVANSKA
☐ IX LIČKO-SENJSKA	☐ XX MEĐIMURSKA
☐ X VIROVITIČKO-PODRAVSKA	☐ XXI GRAD ZAGRE
☐ XI POŽEŠKO-SLAVONSKA	

Je li Vaš grad nositelj Certifikata „Grad za mlade“? *

- Da
- Ne, nije nam prošla aplikacija
- Ne, odlučili smo da nećemo aplicirati
- Ne, prvi put čujem za to
- Ostalo

Naziv Vašeg radnog mjesta:

Kratko opišite Vaše radno mjesto:

Mjesto za komentare:

Hvala na Vašem vremenu i trudu!

Vaši odgovori će poslužiti za izradu prijedloga i smjernica za osiguravanje kvalitetnog rada savjeta mladih i participacije mladih u donošenju odluka.

Uneseni podaci koristit će se za uvid u iskustva, stanje i potrebe predstavnika i predstavnicu jedinica lokalne, područne i regionalne samouprave kako bi se utvrdila kvaliteta rada postojećih

savjeta mladih, potrebe JLP(R)S-ova u radu sa savjetima mladih, kao i prepreke za osnivanje savjeta mladih u onim sredinama u kojima ne postoje.

Za sva dodatna pitanja, rezultate i/ili interes za sudjelovanjem u projektu „Savjeti mladih – kako dalje?“ pišite na delta@udruga-delta.hr.